MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

STUDIES IN SOCIAL SCIENCES

SAMHÄLLS- OCH BETEENDEVETARE PÅ ARBETSMARKNADEN

Uppföljning av studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola 1999–2003

MIKAEL GUSTAFSSON

ARBETSRAPPORT 2009:2

Samhälls- och beteendevetare på arbetsmarknaden

Uppföljning av studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola 1999–2003

Mikael Gustafsson

Studies in Social Sciences inbjuder lärare och forskare att publicera resultat från forsknings- och utvecklingsarbeten. Bidrag välkomnas. Det kan handla om teoretiska frågeställningar som studier och utvärderingar av sociala förändringsprocesser, forskning om arbetslivet, om utbildning och lärande, relationer mellan välfärdsorganisationer och medborgare och om olika gruppers och individers situation. En mängd ämnesområden och olika perspektiv är således tänkbara.

Skriftserien omfattar forskningsrapporter och arbetsrapporter. Manuskript lämnas till redaktören som ombesörjer en granskning. För forskningsrapporter gäller ett granskningsförfarande som sköts av professorer/docenter och ämnesföreträdare vid MDH. Externa granskare kan tillkomma. För arbetsrapporter gäller seminariebehandling före publicering. Varje författare är själv ytterst ansvarig för skriftens vetenskapliga kvalitet.

STUDIES IN SOCIAL SCIENCES

Mälardalens högskola

Ove Karlsson och Göran Sidebäck, redaktörer
ove.karlsson@mdh.se, 016-15 34 56
goran.sideback@mdh.se, 021-10 70 06

ISSN 1654-0603
ISBN 978-91-86135-22-5
© Mälardalens högskola och författaren/-arna, 2009

Tryck: Mälardalens högskola, Västerås

INNEHÅLL

FÖRORD 5

SAMMANFATTNING 7

BAKGRUND, SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR 13

METOD 15
LADOK-materialet 15
Enkätmaterialet 16
Urval, bortfall och kompletteringar 16
Bortfallsanalys 17
Enkätens uppbyggnad 17
Kodbok och SPSS 18

RESULTAT 19
LADOK-uppgifter 19
Antal förstagångsregistrerade studenter 19
Könsfördelning 20
Ålder 21
De som avlagt examen 23
Enkätuppgifter 25
Nivå och huvudämne för examen 25
Nuvarande sysselsättning 29
Bedömning av utbildningen 42
Matchning av moment i arbetet och utbildningen 50

DISKUSSION 57
Om studenterna och etableringen på arbetsmarknaden 57
Om examen och studieavbrott 59
Om värderingen och nyttan av utbildningen 61
God färdighetsträning som är till nytta i arbetslivet 63
God färdighetsträning som inte kommer till nytta i arbetslivet 64

Färdighetsträning som skulle vara till nytta i arbetslivet 64
Bristande färdighetsträning som inte är till nytta i arbetslivet? 65
Metodkritik 65
LADOK-studien 65
Enkätstudien 66
Framtida uppföljningar 68

REFERENSER 69

BILAGA 1: KODBOK 71

BILAGA 2: ENKÄT 87

Förord

I enlighet med högskolans strävan att genomföra uppföljningar av de utbildningar som ges vid lärosätet inleddes inom institutionen för samhälls- och beteendevetenskap en enkätstudie våren 2007. Huvudsyftet var att ta reda på hur studenter på det beteendevetenskapliga programmet lyckades etablera sig på arbetsmarknaden.

Syftet med föreliggande studie har varit att slutföra uppföljningen, men också att komplettera den med uppgifter från studiedokumentationssystemet LADOK. I rapporten finns tips och råd inför framtida uppföljningar genom olika förslag på hur enkäterna kan förändras och hur registerdata kan användas.

Rapporten ingår dessutom i forskningsprojektet MOBIL (Rörlighet på en lokal och regional arbetsmarknad – möjligheter och hinder), som finansieras med anslag från Vinnova, Eskilstuna kommun, Västerås stad, Regionförbundet Sörmland, samt Länsstyrelsen, Länsarbetsnämnden och Landsorganisationen i Västmanland, Svenskt Näringsliv, region Mälardalen och Mälardalens högskola.

Datakällans forskargrupp omfattar, förutom undertecknad projektledare, de seniora forskarna Tola Jonsson, Lars Sundbom, Tommy Törnqvist, Anders Wikman, samt fil.kand. Mikael Gustafsson. Alla rapporter från projektet har diskuterats på forskargruppens olika arbetsmöten och seminarier. Särskilda synpunkter och kommentarer på denna rapport har framförts av Thomas Kumlin, programansvarig för det beteendevetenskapliga programmet och Tola Jonsson, f.d. prefekt på institutionen för samhälls- och beteendevetenskap.

Undertecknad har fungerat som handledare för Mikael Gustafsson, som har skrivit denna rapport.

Västerås 22 april 2009
Göran Sidebäck
Projektledare för MOBIL,
Ansvarig för Datakällan
http://www.mdh.se/hst/datakallan

Sammanfattning

I fokus för denna uppföljningsstudie står de studentgrupper som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola i Eskilstuna/Västerås under perioden 1999–2003. Hur stora var grupperna? Hur var köns- och ålderfördelningen bland dem? I vilken utsträckning fullföljde de utbildningen med examen? Hur gick det sedan på arbetsmarknaden för studenterna? Vad har de fått för jobb och hur fick de tag i det? Hur värderar de utbildningen och vilken nytta har de haft av den i arbetet?

För att besvara dessa huvudfrågor har uppgifter hämtats från högskolans studiedokumentationssystem LADOK och från enkätsvar som inkommit från personer som varit registrerade på programmet under ovan angivna tidsperiod.

60 % fler studenter 2003 än 1999, men stor variation över tid

90 % kvinnor

Föryngring över tid…

Knappt 50 % av de kvinnor och 33 % av de män som nyregistrerats 1999–2003 tog examen. Andelen sjönk kraftigt under andra halvan av perioden för båda könen

- Enligt LADOK ökade antalet förstagångsregistrerade studenter på programmet med drygt 60 % – från 80 år 1999 till 129 år 2003. Dock förekom tämligen stora variationer under perioden. Totalt nyregistrerades 477 studenter (Figur 1, s. 20), och av dessa var närmare 90 % kvinnor (Tabell 1, s. 20).
- Medelåldern för studenterna uppgick under perioden till 28,5 år, och den sjönk något – från 30,4 år 1999 till 27,7 år 2003. Dock förekom även här variationer under perioden (Tabell 2, s. 22, och Figur 3, s. 22).
- Knappt hälften av studenterna som nyregistrerades under 1999–2003 har avlagt examen vid Mälardalens högskola (48 % av kvinnorna och 33 % av männen). Andelen examinerade sjönk kraftigt från den första delperiodens fyra terminer 1999–2001 (56 % av kvinnorna och 41 % männen) till den andra del-

Av 60-talisterna tog nästan 60 % examen

periodens 2002–2003 (39 % av kvinnorna och 17 % av männen). Vanligast var examen bland sextiotalisterna – närmare 60 % (Tabell 3, s. 23, och Figur 4, s. 24).

90 % tog kandidatexamen, 10 % tog magisterexamen

Psykologi populärast

Många tog inte ut sin examen

- Av de totalt 172 tidigare studenterna som besvarade enkäten hade 75 % avlagt examen, och av dessa hade nio av tio gjort det vid Mälardalens högskola (Figur 7, s. 27). Av dem med examen hade nästan nio av tio kandidatexamen medan knappt var tionde hade avlagt magisterexamen (s. 25). Psykologi var det vanligaste huvudämnet, vilket gällde för hälften av dem med examen, och därefter sociologi samt pedagogik. (Figur 6, s. 26). Av de 42 som inte tagit ut någon examen uppgav hälften att man uppfyllde kraven men inte hade gjort någon ansökan (Figur 8, s. 28).

90 % arbetade

70 % var tillsvidareanställda, 90 % arbetade heltid

22 000 kr/mån

- Nio av tio respondenter förvärvsarbetade vid tiden för enkätutskicket, halvårsskiftet 2007, medan endast 2 % angavs vara arbetslösa. Övriga studerade, var föräldralediga eller sjukskrivna (Figur 10, s. 30). Av dem som arbetade hade sju av tio en tillsvidareanställning och nio av tio arbetade heltid (Figur 13, s. 34, och Figur 14, s. 35). Månadslönen, beräknad på heltidsbasis, uppgick till i genomsnitt drygt 22 000 kronor. Hälften tjänade mellan 20 125 och 25 000 kronor i månaden (Tabell 4, s. 36).

70 % inom offentlig sektor

Ett 50-tal yrkestitlar

25 % var myndighetstjänstmän med klientkontakt

16 % arbetade med samtalsstöd, hand- och vägledning

16 % i chefs- eller ledarposition

- Drygt sju av tio arbetade inom offentlig sektor, och ett femtiotal olika yrken fanns representerade. Var fjärde arbetade som myndighetstjänsteman med stor andel direkt klientkontakt – främst inom försäkringskassan, arbetsförmedlingen eller socialtjänsten. Vanliga yrkestitlar bland dem var exempelvis handläggare, utredare, socialsekreterare, samordnare, arbetsförmedlare och försäkringssekreterare. Var sjätte arbetade med samtalsstöd, socialt stöd eller hand- och vägledning – med yrkestitlar som exempelvis rehabiliterings- och arbetshandledare, boendestödjare, kurator, beteendevetare, terapeut, behandlare eller behandlingsassistent, coach och vägledare. Lika stor andel arbetade som chef eller i annan ledande befattning som inrymde ansvar för verksamhetsplanering, personal och/eller budget. Var tionde arbetade med personalad-

ministration eller organisationsfrågor, och en lika stor andel återfanns på olika nivåer inom utbildningsväsendet. Övriga arbetade inom kriminalvården, vård och omsorg, administration eller ekonomi, inom forskning eller i analysverksamheter på myndighet, eller inom yrken som låg långt utanför det beteendevetenskapliga området – exempelvis säljare, bibliotekarie, militär eller receptionist. Några enstaka uppgav att de arbetade som konsulent, konsult, egen företagare eller som aspirant/trainee (Figur 12, s. 32).

10 % arbetade med PA eller organisationsfrågor

10 % arbetade inom utbildningsväsendet

- Hälften hade fått jobb genom platsannons, ibland i kombination med kontakter. Var femte hade fått jobb via kontakter, medan endast var tionde hade varit behjälpt av insatser från arbetsförmedlingen. Några enstaka uppgav att högskolan eller rekryteringsföretag hade varit inblandade (Figur 15, s. 37).

Hälften fick jobb via platsannons

- Nio av tio angav att deras arbete helt eller delvis motsvarade utbildningen, samt att arbetsuppgifterna var ganska eller mycket kvalificerade (Figur 16, s. 38, och Figur 17, s. 39). För över hälften innebar arbetet i mycket hög grad att hantera olika sociala situationer, att förstå motiv för individers och gruppers agerande, att arbeta med personer med annan utbildning, att självständigt lösa problem, att hålla tidsplaner samt att tänka kritiskt. Samtidigt uppgav en majoritet att arbetet inte alls berörde internationella frågor, att forska eller att vidareutveckla kunskaper inom huvudämnet för studierna. Dessutom ingick till ganska liten del att kommunicera på engelska, att skriva artiklar, utredningar eller pm, att leda förändringsarbete eller att använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik (Figur 18, s. 40, och Figur 19, s. 41).

90 % hade arbete som motsvarade utbildningen

- Hälften av respondenterna uppgav att de var mycket nöjda med den färdighetsträning de fått under utbildningen som berörde kritiskt tänkande och att göra skriftliga presentationer. Fyra av tio var nöjda med träningen i att förstå motiv för individers och gruppers agerande, att självständigt lösa problem, skriva artiklar, utredningar och pm, samt i att hålla tidsplaner. Missnöjda var de i huvudsak med moment som berörde internationella frågor, att handleda, instruera och utbilda, att

Bra utbildning i kritiskt tänkande och skriftlig presentation

kommunicera på engelska, samt att leda förändringsarbete (Figur 21, s. 44).

Mest nytta av kritiskt tänkande, förstå motiv för agerande och hålla tidsplaner

- Nyttan av utbildningen i arbetet framkom framför allt i moment som kritiskt tänkande, att förstå motiv för människors och gruppers agerande och se olika perspektiv, samt att hålla tidsplaner (s. 63). Att använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik samt att skriva artiklar, utredningar och pm hade de fått god färdighetsträning i under utbildningen men det var moment som inte kommit till någon större nytta i arbetet (s. 64). Moment som tvärtom till stor del ingick i arbetsuppgifterna, men som de inte hade fått motsvarande färdighetsträning i, utgjordes av att hantera olika sociala situationer, att arbeta med personer med annan utbildning, att förklara för icke-specialister, att medverka i förändringsarbete samt att handleda, instruera och utbilda (s. 64). Därutöver fanns moment i utbildningen som man var missnöjd med och som inte heller utgjorde särdeles vanliga inslag i arbetsuppgifterna. I synnerhet gällde detta moment som att arbeta med internationella frågor och att leda förändringsarbete (s. 65).

Utbildningens styrka: Bredd och valfrihet

Utbildningens svaghet: Bristen på praktik

- Till utbildningens styrkor uppgavs främst den ämnesmässiga bredden och den stora valfriheten inom programmet – jämte kritiskt tänkande, att lära sig se olika perspektiv, att använda vetenskapliga metoder, samt att utbildningen inneburit en påtaglig personlig utveckling (Tabell 5, s. 46). Till utbildningens svagheter räknades i synnerhet bristen på praktik, bristande anknytning till arbetsliv och omgivande samhälle, samt att utbildningen var alltför abstrakt/teoretisk (Tabell 6, s. 47). På frågan om respondenterna skulle välja samma utbildning igen framkom ett något kluvet svar, men en majoritet framstod som positiva till att helt eller delvis göra samma val igen (Figur 23, s. 48 och Figur 24, s. 49).

I rapportens avslutande diskussion framkommer att en typiskt framgångsrik beteendevetarstudent tycks vara en kvinna ”mitt i livet”, som redan innan studierna torde ha viss arbetslivserfarenhet som kan vara en tillgång när hon återkommer till arbetsmarknaden efter studierna.

Dessutom uppmärksammas, tvärtemot vad som ofta påtalas, att det stora flertalet i första hand tycks ha fått nytt jobb via platsannons snarare än genom kontakter (s. 57f).

Vidare framkommer att den minskade andelen studenter som fullföljer utbildningen med examen kan utgöra ett problem för studenternas situation på arbetsmarknaden såväl som för högskolans ekonomi. Därför finns det goda skäl att närmare undersöka och analysera hur man kan stimulera studenterna att i högre grad formellt fullfölja utbildningen, samt utveckla och förbättra innehållet och formerna för utbildningen. Särskilda insatser kan då behövas för studenter som är så gott som färdiga med utbildningen, men också för de män och de yngre studenter som söker sig till utbildningen (s. 59f).

Bakgrund, syfte och frågeställningar

Hur går det på arbetsmarknaden för personer som har studerat på det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola? Hur värderar de utbildningen och vilken nytta har de av den i arbetet?

I enlighet med högskolans strävan att genomföra uppföljningar av de utbildningar som ges inleddes under våren 2007 inom den tidigare institutionen för samhälls- och beteendevetenskap, ISB, en undersökning för att försöka besvara dessa frågor.[1] Enkäter skickades till de personer som varit nyregistrerade studenter på programmet under perioden 1999–2002. Syftet med föreliggande studie är att slutföra studien med analys av inkomna enkätsvar.[2]

Då bortfallet i enkätstudien var relativt stort kompletteras den inledningsvis med uppgifter om studentpopulationen, vilka har hämtats från högskolans studiedokumentationssystem LADOK. Således består studien i sin helhet av två delstudier: Dels en registerbaserad totalundersökning för perioden 1999–2003 och dels en enkätbaserad urvalsundersökning för perioden 1999–2002.

Studien fokuserar följande övergripande frågeställningar utifrån uppgifter hämtade från LADOK för perioden 1999–2003:

1. Uppföljningsstudier av utbildningsprogram har tidigare genomförts inom ISB, exempelvis Martin Alms enkätstudie som riktades till studenter som påbörjat studierna under perioden 1996–1998. Det beteendevetenskapliga programmet ingick som ett av fyra program som följdes upp. Någon slutrapport från studien har dock inte varit tillgänglig inför den här studien.

2. En begränsad och ej officiellt publicerad studie baserad på enkätmaterialet inleddes av Victoria Lukina under 2007, vilken dock endast omfattade frågor om yrke och arbetsuppgifter.

- Hur många studenter har varit inskrivna på programmet, samt hur har köns- och åldersfördelningen sett ut?
- Hur många av studenterna har avlagt examen vid Mälardalens högskola, samt hur har köns- och åldersfördelningen varit bland dessa?

Utifrån enkätsvar har uppgifter hämtats i syfte att besvara fördjupade frågor som berör examination och studieavbrott för studenter som förstagångsregistrerades på programmet under perioden 1999–2002:

- Vid vilka lärosäten har examen avlagts, samt vilka har examensnivåerna och huvudämnena varit?
- Om examen inte har avlagts, vilka skäl till detta har då uppgetts?
- Om studierna har avbrutits, under vilken termin har detta skett?

Vidare har uppgifter hämtats från enkätsvar i syfte att besvara frågor som berör etableringen på arbetsmarknaden vid tidpunkten för enkätutskicket:

- Vilken har den huvudsakliga sysselsättningen varit det första halvåret 2007?
- Hur fick de det nuvarande arbetet?
- Inom vilka sektorer arbetar de, och vad har de för yrken?
- Vad har de för villkor i fråga om anställningsform, arbetstid och lön?
- Vilka uppgifter ingår i deras arbete, samt hur motsvarar dessa utbildningen?

Avslutningsvis har uppgifter hämtats från enkätsvar i syfte att besvara frågor som berör bedömning av utbildningen:

- Hur bedömer de att generella, akademiska och arbetslivsorienterade färdigheter tränats under utbildningen?
- Hur bedömer de utbildningens kvalitet och innehåll? Styrkor, svagheter och förslag till förändringar?
- Vilken nytta har de haft av utbildningen i det nuvarande arbetet?

Metod

I detta kapitel följer en redogörelse för de metodologiska förutsättningarna för studien, vilket omfattar en beskrivning av det empiriska materialet och de analytiska redskap som har tillämpats.

LADOK-materialet

Aggregerade data från studiedokumentationssystemet LADOK har hämtats med hjälp av LADOK-ansvarig personal på högskolan och omfattar uppgifter om kön, födelseår[3], termin då studierna påbörjades, samt avlagd/ej avlagd examen.[4] Urvalet består av de totalt 477 studenter som påbörjade programstudierna under perioden 1999–2003.[5]

Materialet från LADOK omfattar således en årskull mer än enkätmaterialet. Skälet till detta är att så långt möjligt försöka omfatta det stora flertalet studenter som kan antas vara klara med studierna senast vårterminen 2007, och därmed försöka fånga utvecklingen för några utbildningsrelaterade frågeställningar av intresse. Därtill utgör just vårterminen 2007 en avgränsning av pragmatisk natur då det var den sista terminen för utbildningen innan anpassningen till Bolognadeklaratio-

3. Födelseår har klassindelats i sju kohorter med intervall om fem år för födelseår 1951–1985.

4. Formatet för uppgifterna som tagits ur LADOK har varit anpassade för MS-Excel, vilket också är den programvara som har använts i analysen av uppgifterna.

5. Uppgifter om hur många studenter som har studerat på programmet har varierat något beroende på hur uttagen från LADOK-databasen har gjorts (definierats och klassificerats), men skillnaden är för liten för att påverka resultaten i stort. 477 är det antal som har erhållits vid den här tillämpade klassindelningen.

nen genomfördes, vilket påverkade såväl upplägget av programmet som poängsystemet.[6]

Enkätmaterialet

Nedan redogörs för urval, bortfall och kompletteringar av enkäten, samt enkätens uppbyggnad och de analytiska redskap som har använts.

Urval, bortfall och kompletteringar

Urvalskriteriet för enkätstudien var att personerna förstagångsregistrerats som studenter på det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola någon gång mellan höstterminen 1999 och höstterminen 2002.[7] Således kom urvalet att omfatta både studenter som avlagt examen och studenter som inte har gjort det. Urvalsuppgifterna hämtades från LADOK.

I urvalet ingick 344 personer, till vilka enkäter skickades ut under 2007.[8] Antal inkomna svar uppgick efter påminnelseutskick till 173. Av dessa visade sig en enkät vara helt obesvarad, varför studien omfattar svar från 172 personer. Bortfallet blev således 50 %, vilket får betecknas som tämligen stort. För vissa av enkätens frågor fanns det därför goda skäl att komplettera studien med uppgifter direkt från LADOK. I synnerhet gällde detta frågeblocket *Bakgrundsuppgifter*.[9]

Totalt fem respondenter har via e-post ombetts komplettera sina svar, då framför allt fråga 3, 7 och 8 i enkäten[10] var bristfälligt besvarade. Kompletterande svar har inkommit från två av dessa.

6. Se vidare http://www.mdh.se/namnder/bologna/Bolognaprocessen.pdf.

7. För enkätstudien förelåg en ambition att omfatta även år 2003, men utskicket verkställdes endast till studenter som nyregistrerats på programmet till och med 2002. Där nämnda diskrepans mellan delstudierna har betydelse för analysen påtalas detta explicit i resultatredogörelsen.

8. Enligt uppgifter som hämtats från LADOK inför den här studien förstagångsregistrerades totalt 348 studenter på programmet under perioden 1999–2002. Orsaken till diskrepansen om fyra personer är oklar.

9. Se *Bilaga 2: Enkät.*

10. Ibid.

Bortfallsanalys

Då bortfallet var relativt stort för enkäten genomfördes en bortfallsanalys. Analysen bestod av jämförelser mellan urvalsgruppens avgivna svar och uppgifter för studentpopulationen i LADOK för variabler som kön, årtal för och ålder vid nyregistrering på det beteendevetenskapliga programmet, samt om examen avlagts eller ej. Därtill jämfördes uppgifter om hur stor andel som hade avbrutit studierna, samt under vilken termin.

Analysen visade att fördelningen av enkätsvaren överensstämde tämligen väl med uppgifterna i LADOK. En avvikelse gällde dock examen. Av dem som svarat på enkäten hade 75 % avlagt examen och 67,5 % hade gjort det vid Mälardalens högskola. I det senare fallet var andelen 17,5 % större än motsvarande andel i populationen, då endast 50 % hade avlagt examen vid lärosätet enligt LADOK.[11]

Utifrån detta kan man tänka sig en viss skevhet vad gäller giltigheten i enkätsvaren, då de flesta som svarat på enkäten har lyckats fullfölja utbildningen och examinationskraven. De kan alltså i något högre utsträckning framstå som framgångsrika och därmed ”lyckade” studenter, vilket kan ha inverkan på etableringen på arbetsmarknaden. Därför kan den attityd som framkommer i enkätsvaren till såväl utbildningen som lärosätet vara mer positiv än hos dem som varit mindre framgångsrika.

Enkätens uppbyggnad

Enkäten konstruerades av studievägledare på dåvarande institutionen för samhälls- och beteendevetenskap, ISB, och var uppdelad i tre huvudsakliga block med frågor gällande:

- Bakgrundsuppgifter – kön, ålder, år för påbörjade och avslutade programstudier, eventuell examensnivå och huvudämne eller orsak till att examen inte tagits ut, eventuella studier vid andra lärosäten, samt huvudsaklig sysselsättning från och med första halvåret 2002 till och med första halvåret 2007.

11. Jämförelser gjordes för studenter som nyregistrerats på det beteendevetenskapliga programmet under perioden 1999–2002, vilket utgjorde urvalsramen för enkäten.

- *Nuvarande arbetsuppgifter* – hur man hade fått arbetet, anställningsform för tjänsten och inom vilken arbetsmarknadssektor, tjänstgöringsgrad (arbetstid), lön samt vilka arbetsuppgifter man hade och hur man bedömde dessa i förhållande till den kompetens som utbildningen gett.
- Bedömning av utbildningen – vilken färdighetsträning man ansåg sig ha fått under utbildningen, samt vilka styrkor och svagheter man tyckte att utbildningen hade.

Till stor del byggde enkäten på frågeformuleringar som tidigare använts i samband med uppföljningar vid Lunds universitet. I vissa avseenden visade sig detta inte helt lyckat då vissa frågor kunde framstå som alltför oprecisa, särskilt för det beteendevetenskapliga programmet. Synpunkter på sådana frågor redovisas i kodboken.[12]

Kodbok och SPSS

I samband med att enkätuppgifterna lades in i statistikprogrammet SPSS[13] upprättades en kodbok som visar hur enkätfrågorna har kodats som variabler i statistikprogrammet.[14] I kodboken anges frågornas nummer i enkäten, samt variablernas namn i klarttext och i statistikprogrammet. I kodboken anges även hur bortfallet för varje fråga har hanterats och kodats.

Bildningar av nya variabler, främst i syfte att omklassificera vissa variabler, har tillsammans med körningarna dokumenterats i SPSS-syntax.[15] De nya variablerna redovisas också i kodboken.

12. Se *Bilaga 1: Kodbok.*
13. SPSS utgjorde det huvudsakliga redskapet för analys av enkätsvaren.
14. *Se Bilaga 1: Kodbok.*
15. SPSS-syntax är ett mångsidigt och flexibelt programmeringsspråk som används för att systematiskt analysera, dokumentera och kommunicera genomförda dataanalyser.

Resultat

Nedan följer en redogörelse för resultaten efter analys av uppgifterna från LADOK och utifrån enkätsvaren.

LADOK-uppgifter

Analysen av LADOK-uppgifter omfattar hur många studenter som förstagångsregistrerades på det beteendevetenskapliga programmet under perioden 1999–2003, köns- och åldersfördelning för dem, samt hur stor del som avlagt examen. Därtill följer en redogörelse för köns- och åldersrelaterade uppgifter för dem som avlagt examen.

Antal förstagångsregistrerade studenter

Under perioden 1999–2003 förstagångsregistrerades totalt 477 studenter på det beteendevetenskapliga programmet. Det årliga antalet ökade med drygt 60 % mellan åren 1999 och 2003: Från 80 till 129 studenter. Utvecklingstrenden var dock inte entydig, utan tämligen stora variationer förekom mellan åren (se diagram nedan).

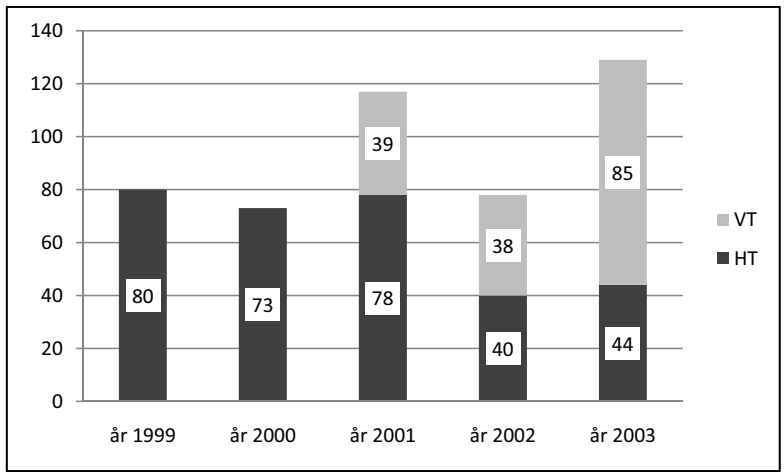

Figur 1. **Års- och terminsvis fördelning av antal förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003, n = 477. (Källa: LADOK).**

Som framgår av diagrammet registrerades majoriteten av studenterna på höstterminerna under större delen av perioden. En påtaglig förändring ägde dock rum under 2003, då en toppnotering i antal studenter gjordes under vårterminen efter en påtaglig minskning föregående hösttermin.

Könsfördelning

Det beteendevetenskapliga programmet är ett av de högskoleprogram på Mälardalens högskola där kvinnor utgör en tämligen stor majoritet av studenterna, nästan 9 av 10. Könsfördelningen under perioden 1999–2003 framgår av nedanstående tabell.

Tabell 1. **Könsfördelning för förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003, n = 477. (Källa: LADOK).**

Könsfördelning 1999–2003	
Män	**Kvinnor**
64 st (13 %)	413 st (87 %)

Könsfördelningen över tid kan illustreras med nedanstående diagram.

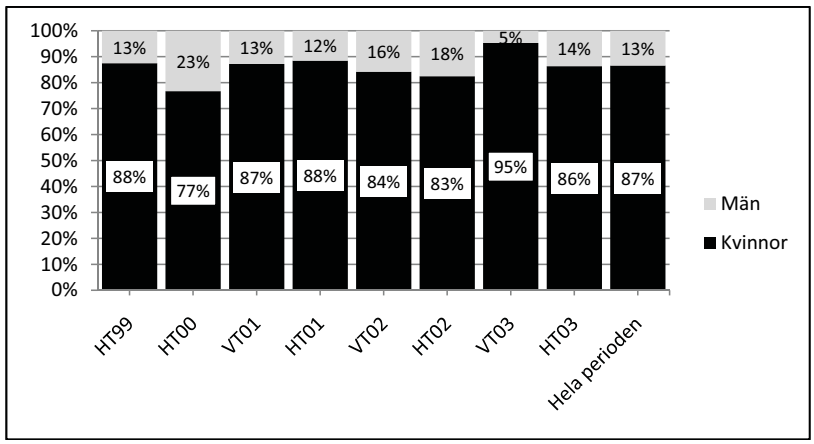

Figur 2. **Könsfördelning terminsvis för förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003, n = 477. (Källa: LADOK).**

Av diagrammet framgår att könsfördelningen varit tämligen konstant över tid, då 83–88 % av studenterna på programmet har varit kvinnor. Undantagen var höstterminen 2000, då andelen kvinnor minskade till 77 %, och vårterminen 2003, då andelen kvinnor var hela 95 %.

Ålder

Beräknad medelålder och åldersfördelning för förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet har tagits fram utifrån klassindelade födelseårskohorter, vilka sträcker sig i femårsintervaller från 1951 till 1985.

Enligt denna beräkning sjönk medelåldern för studenterna på programmet något under perioden: Från drygt 30 år 1999 till knappt 28 år 2003. Medelåldern för hela perioden uppgick till 28,5 år. Utvecklingen över tid framgår av nedanstående tabell.

Tabell 2. **Medelålder för förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003, n = 477. (Källa: LADOK).**

Registreringsår	Medelålder
1999	30,4
2000	29,5
2001	26,7
2002	28,2
2003	27,7
Hela perioden	**28,5**

Ett annat sätt att illustrera åldersfördelningen utifrån födelseårskohorter framgår av nedanstående diagram.

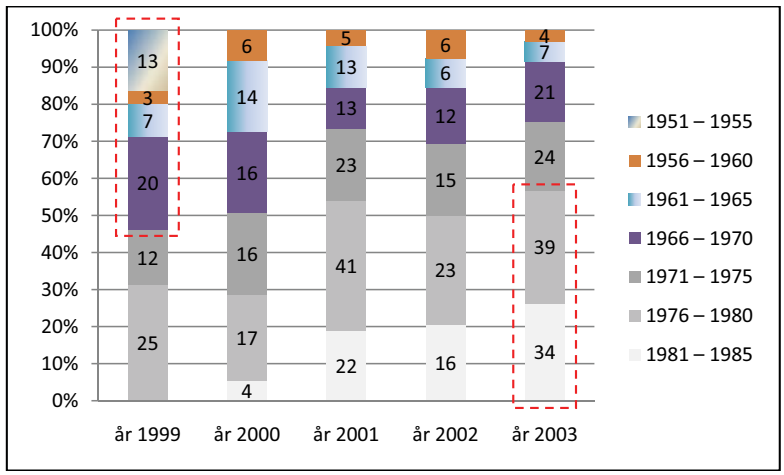

Figur 3. **Åldersfördelning för förstagångsregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003. Antal (delstaplar) och andel (y-axeln) studenter födda inom klassindelade födelseårskohorter, n = 477. (Källa: LADOK).**

Av diagrammet framgår att en majoritet av studenterna under år 1999 var födda 1951–1970, vilket innebar att de var 29–48 år gamla. Fyra år senare var majoriteten födda 1976–1985, alltså 27 år eller yngre. Även illustrerat på detta vis framstår således en viss föryngring av studentpopulationen ha skett på det beteendevetenskapliga programmet under perioden 1999–2003.

De som avlagt examen

I vilken utsträckning studenter som nyregistrerats under perioden 1999–2003 har avlagt examen vid Mälardalens högskola framgår av nedanstående tabell.

Tabell 3. **Antal och andel studenter på det beteendevetenskapliga programmet som avlagt examen, fördelat på termin för förstagångsregistrering under perioden 1999–2003 och kön. (Källa: LADOK).**

Kön och examen	Termin								Totalt
	HT99	HT00	VT01	HT01	VT02	HT02	VT03	HT03	1999–2003
Antal kvinnor	70	56	34	69	32	33	81	38	413
antal med examen	34	34	23	37	13	12	32	15	200
andel med examen	49%	61%	68%	54%	41%	36%	40%	39%	48%
Antal män	10	17	5	9	6	7	4	6	64
antal med examen	5	7	0	5	1	2	1	0	21
andel med examen	(50%)	(41%)	(0%)	(56%)	(17%)	(29%)	(25%)	(0%)	33%
Samtliga studenter	80	73	39	78	38	40	85	44	477
antal med examen	39	41	23	42	14	14	33	15	221
andel med examen	49%	56%	59%	54%	37%	35%	39%	34%	46%
	m = 54 %				m = 36 %				

Som framgår av tabellen avlade knappt hälften av studenterna (46 %) på programmet examen vid högskolan under perioden 1999–2003. Störst var andelen bland dem som påbörjade studierna vårterminen 2001, varav nästan 6 av 10 har avlagt examen. Lägst var andelen bland dem som började höstterminen 2003, av vilka endast var tredje har avlagt examen.

Även om det fanns variationer under perioden framgår att en påtaglig nivåförändring ägde rum under perioden: Av dem som nyregistrerades under de fyra terminerna 1999–2001 har drygt hälften (i genomsnitt 54 %) avlagt examen, medan endast drygt var tredje student (i genomsnitt 36 %) som nyregistrerades under de fyra terminerna 2002–2003 har gjort det.

Av tabellen framgår vidare att bland kvinnorna har en större andel avlagt examen än vad som var fallet bland männen: Varannan kvinna av dem som nyregistrerades under 1999–2003 har avlagt examen, medan

endast var tredje man har gjort det.[16] De manliga studenterna utgjorde således inte endast en minoritet på det beteendevetenskapliga programmet på högskolan, de ser dessutom ut att ha fullföljt sin utbildning i en lägre grad än de kvinnliga studenterna.

Båda könen omfattades dock av minskningen under andra halvan av perioden: Från 56 % av kvinnorna under 1999–2001 till 39 % under 2002–2003, samt från 41 % av männen till 17 %.

I vilken utsträckning studenter i olika födelseårskohorter har tagit ut examen framgår av nedanstående diagram.

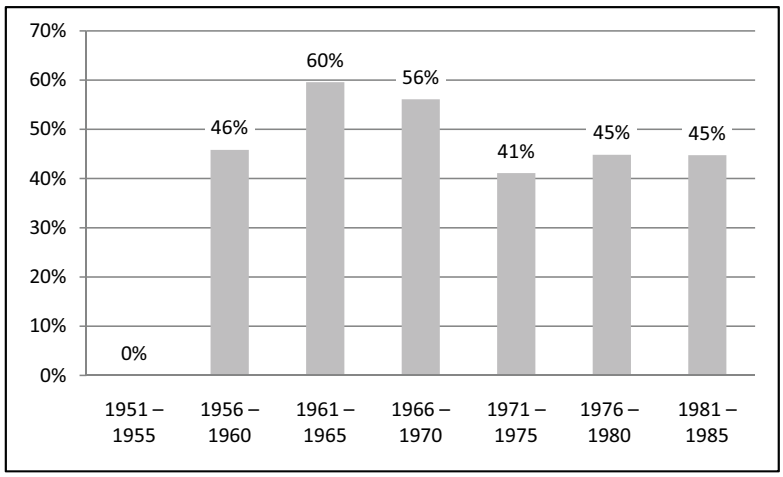

Figur 4. **Andelen studenter i olika födelseårskohorter som avlagt examen vid Mälardalens högskola bland dem som förstagångsregistrerades på det beteendevetenskapliga programmet 1999–2003, n = 477. (Källa: LADOK).**

Det framstår således som att studenter födda under 1961–1965 och 1966–1970 tillhör dem som till större delen har avlagt examen, då fler än hälften har gjort det. För övriga födelseårskohorter har drygt 40 % avlagt examen, frånsett de äldre studenterna födda 1951–1955 som förstagångsregistrerades 1999 och varav ingen har avlagt examen.

16. Det låga antalet män (4–17 st/termin) på utbildningen gör att procentuppgifterna per nyregistreringstermin inte är särdeles meningsfulla att analysera. Därför anges de inom parentes i tabellen.

Enkätuppgifter

Här redogörs för analysen av enkätsvaren. Inledningsvis redovisas utbildningsrelaterade frågor om examen och studieavbrott, vilket kompletterar uppgifterna som hämtats från LADOK. Därefter redovisas etableringen på arbetsmarknaden och uppgifter om det aktuella arbetet (första halvåret 2007).

Då bortfallet var stort, 50 %, bör statistisk generalisering av resultaten ske med viss försiktighet. Resultaten kan ändå vara av intresse, då de kan tolkas som möjliga indikatorer för studentpopulationen.

Genomgående för samtliga andelsuppgifter i diagrammen nedan är att de avrundats till heltal, vilket kan föranleda avrundningsfel som bidrar till att den totala summan av andelarna inte blir exakt 100 %.

Nivå och huvudämne för examen

171 respondenter svarade på frågan om de tagit ut någon examen och i sådana fall med vilken nivåmässig ”valör”. Fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

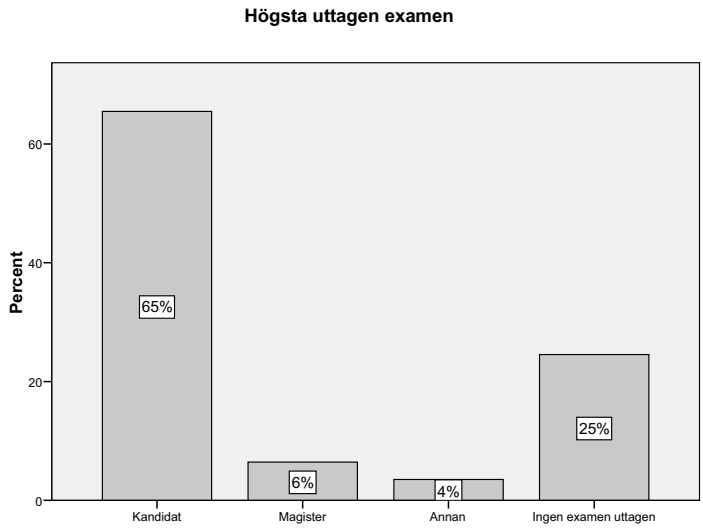

Figur 5. **Andelen studenter som avlagt examen av dem som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 171. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att 3/4 av respondenterna har tagit ut någon form av examen. I en stor majoritet av fallen rör det sig om kandidatexamen då närmare två av tre studenter har avlagt en sådan (motsvarande 87 % av dem som avlagt examen). Betydligt ovanligare är det med magisterexamen, 6 % av samtliga studenter (motsvarande 8 % av dem med examen), eller någon annan examensnivå som exempelvis högskoleexamen som 4 % av samtliga studenter (motsvarande 5 % av dem med examen) har avlagt.

Samtidigt framgår att var fjärde respondent inte har tagit ut någon examen alls. Som tidigare angivits är dock andelen som enligt enkätsvaren har avlagt examen något större än vad som är fallet i studentpopulationen.

Utifrån ovanstående fördelning svarade 126 respondenter på frågan om huvudämnet för deras examen och fördelningen av svaren framgår av diagrammet nedan.

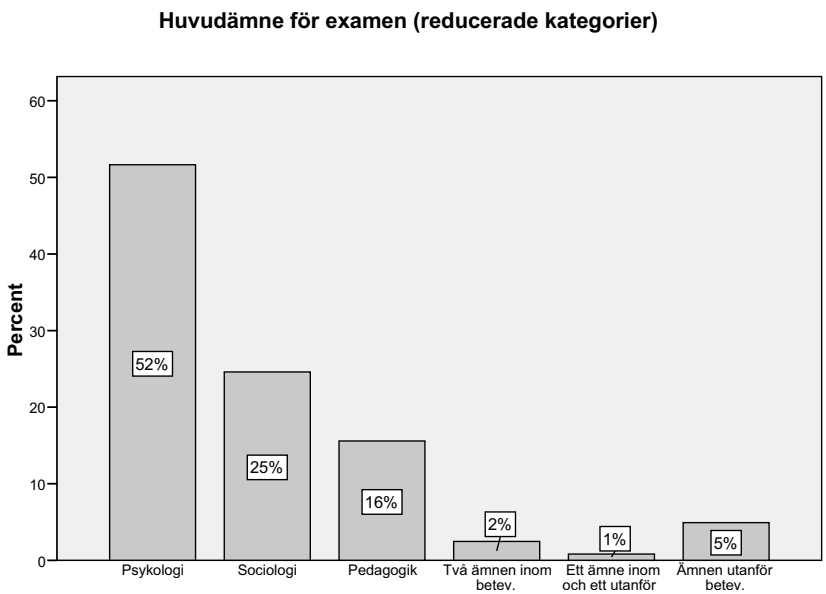

Figur 6. **Huvudämnen för examen bland studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 126. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att över hälften av de respondenter som tagit ut examen har haft psykologi som huvudämne, vilket är drygt dub-

belt så stor andel som har haft sociologi och drygt tre gånger så stor andel som haft pedagogik som huvudämne. 3 % anger att de har mer än ett beteendevetenskapligt huvudämne i sin examen, exempelvis psykologi och sociologi, medan 1 % har ett huvudämne som ligger inom och ett utanför det beteendevetenskapliga området, i det förekommande fallet psykologi i kombination med företagsekonomi. 5 % har examen i ämnen som ligger helt utanför det beteendevetenskapliga ämnesområdet, så som exempelvis biblioteks- och informationsvetenskap, vårdvetenskap eller informatik.

Vilka lärosäten som examen avlagts vid framgår av nedanstående diagram, vilket liksom ovan baseras på 126 respondenters svar.

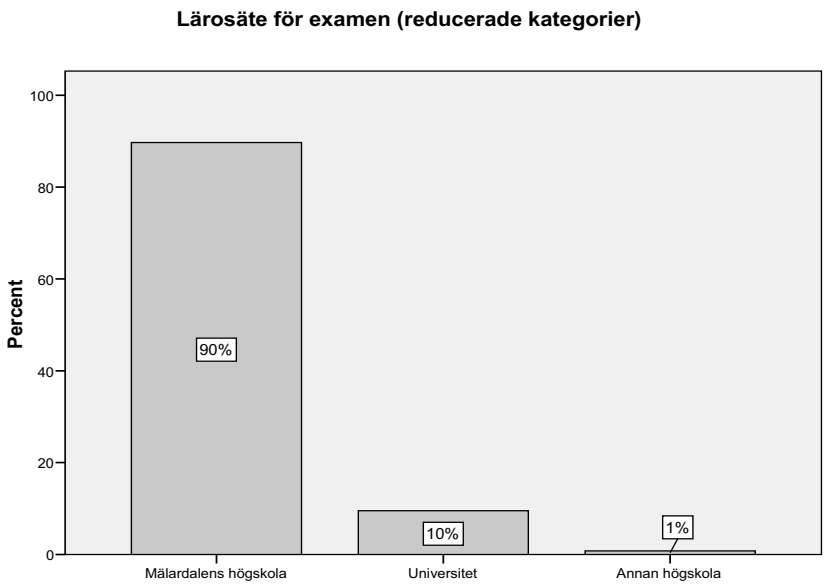

Figur 7. **Lärosäten där examen avlagts för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 126. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att en överväldigande majoritet av de respondenter som har avlagt examen, 9 av 10, har gjort det vid Mälardalens högskola. I övriga fall har examen i huvudsak tagits ut vid något av landets universitet, främst Stockholms och Göteborgs universitet

samt Mittuniversitetet. Endast i ett fall har examen avlagts vid annan högskola.

42 respondenter har svarat på frågan om varför de inte har tagit ut någon examen, och fördelningen av deras svar framgår av nedanstående diagram.

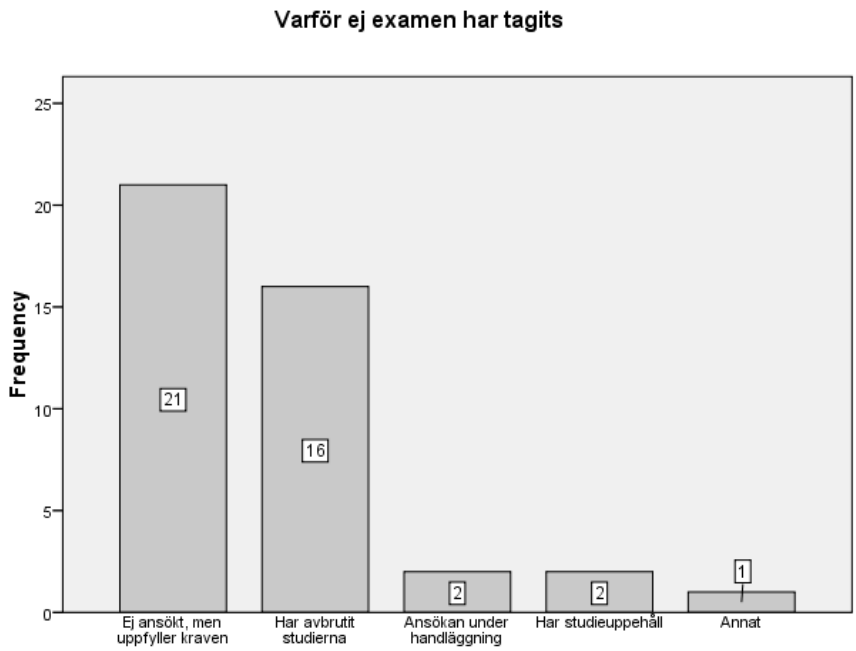

Figur 8. **Orsak till att examen ej har tagits ut bland studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 42. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att hälften anger att de förvisso uppfyller kraven för minst kandidatexamen men ändå har valt att inte ansöka om den, medan nästan 4 av 10 (motsvarande 16 respondenter) anger att de har avbrutit sina studier. I övriga fall anges orsakerna vara att ansökan för närvarande är under handläggning, att man har ett studieuppehåll eller att det finns någon annan anledning till att examen inte har tagits ut.

Av de 16 respondenter som angivit att de har avbrutit sina studier framkommer för 15 av dem i nedanstående diagram under vilken terminsperiod detta har skett.

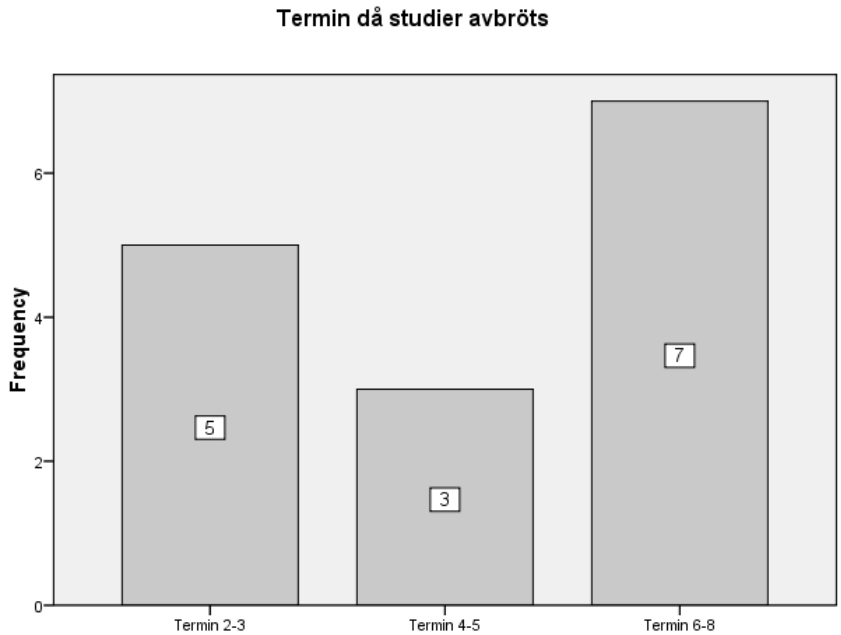

Figur 9. **Termin då studierna avbrutits för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 15. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att närmare hälften anger att de har avbrutit studierna så sent som under sjätte terminen eller senare, medan två av tre avbröt studierna under fjärde terminen eller senare. Var tredje anger att de avbröt studierna under andra eller tredje terminen, medan ingen anger att man avbrutit studierna under den första terminen.

Nuvarande sysselsättning

Nedan redogörs för enkätsvar som berör respondenternas nuvarande sysselsättning (första halvåret 2007), yrke, inom vilken arbetsmarknadssektor de verkar och vilken anställningsform som gäller för arbetet, samt tjänstgöringsgrad (arbetstid) och lön. Därefter följer deras bedömning av hur pass väl arbetet motsvarar utbildningen samt om man

upplever sig ha kvalificerade arbetsuppgifter eller ej. Redogörelsen avslutas med en mera detaljerad bedömning av innehållet i arbetsuppgifterna.

Huvudsaklig sysselsättning första halvåret 2007

168 respondenter svarade på frågan om vilken deras huvudsakliga sysselsättning var under första halvåret 2007, det vill säga ungefär vid tiden för att de besvarade enkäten. Fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

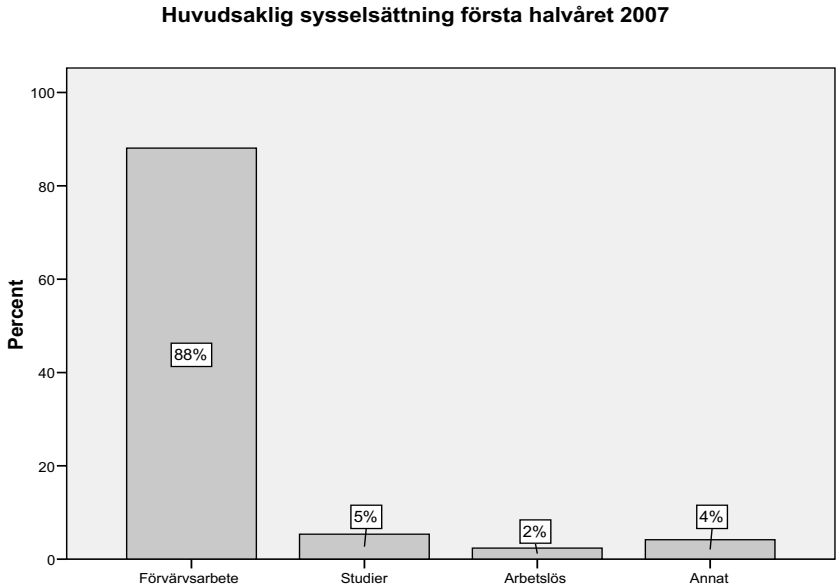

Figur 10. **Huvudsaklig sysselsättning första halvåret 2007 för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 168. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att bland respondenterna är det nästan 9 av 10 som anger att de i huvudsak har förvärvsarbetat under det första halvåret 2007, att 5 % har studerat och att 2 % har varit arbetslösa. 4 % har ägnat sig åt annat, vilket exempelvis kan tolkas som föräldraledighet eller långtidssjukskrivning.

Arbetsmarknadssektor

156 respondenter svarade på frågan om vilken arbetsmarknadssektor som deras nuvarande arbete fanns inom, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

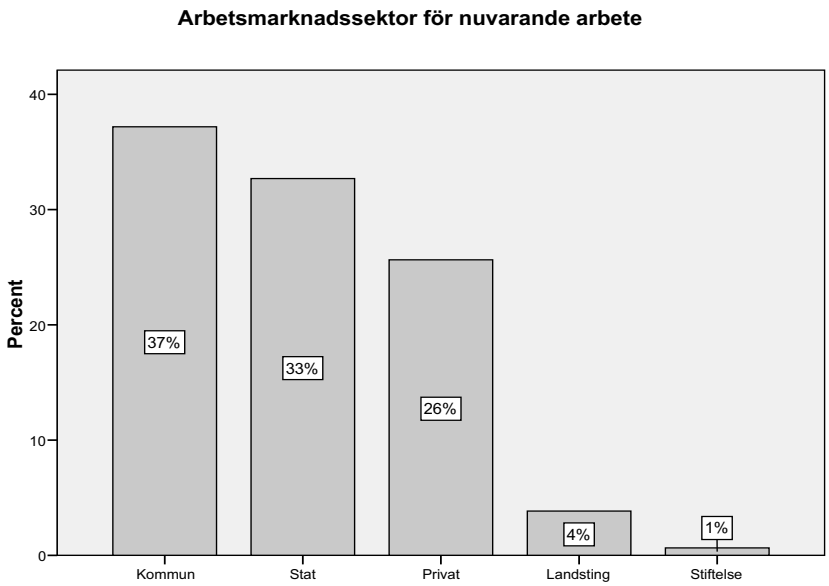

Figur 11. **Det nuvarande arbetets arbetsmarknadssektor för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 156. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att nästan 4 av 10 respondenter anger att de har en anställning inom kommunen, samt att var tredje har ett statligt arbete och att drygt var fjärde arbetar inom den privata sektorn. Endast 4 % anger att de arbetar inom landstinget, och 1 % inom en stiftelse.

Yrke

Då den inledande kategoriseringen i analysen gjordes utifrån inkomna svar på frågan om vilket yrke respondenterna hade haft under perioden 2002-2007, framkom inte mindre än totalt ett 50-tal olika yrkestitlar/-kategorier. Detta kan förvisso indikera att personer med beteendevetenskaplig utbildning har en stor repertoar av yrken på arbetsmarknaden. Dock, för att göra materialet något mera statistiskt och presenta-

tionsmässigt hanterbart omkategoriserades dessa yrkeskategorier till ett mindre antal huvudkategorier. Av samma skäl, samt för att omfatta så stor del som möjligt av respondentgruppen, redogörs här endast för yrke första halvåret 2007.

141 respondenter besvarade frågan och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram för de yrkesmässiga huvudkategorierna.

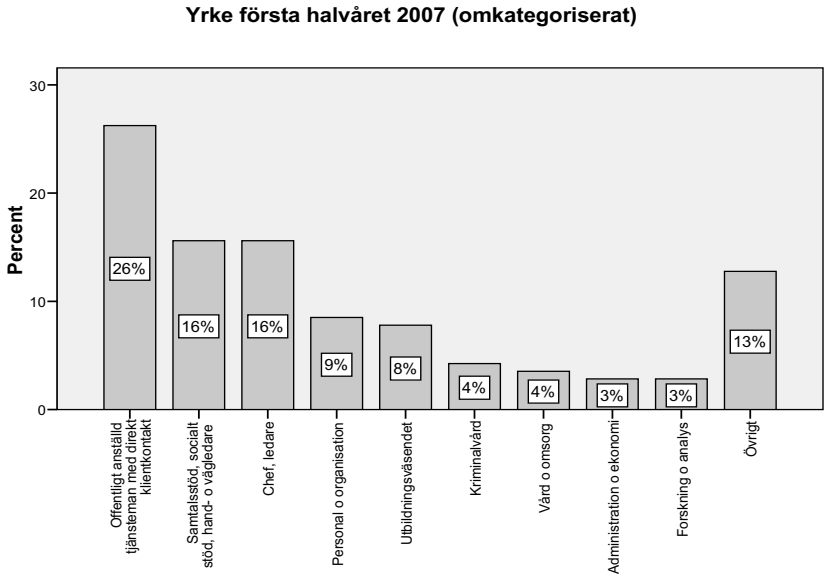

Figur 12. **Yrken första halvåret 2007 för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 141. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att drygt var fjärde respondent anger att de arbetar inom yrken som här kategoriserats som offentligt anställda tjänstmän med stor andel direktkontakt med klienter av olika slag. Med denna yrkeskategori avses i huvudsak yrken inom myndigheter såsom främst försäkringskassan, arbetsförmedlingen samt socialtjänsten och omfattar exempelvis yrkestitlar som handläggare, utredare, socialsekreterare, samordnare, arbetsförmedlare och försäkringssekreterare.

Ungefär var sjätte respondent anger att de arbetar inom yrkeskategorin som i huvudsak inrymmer arbetsuppgifter som samtalsstöd, socialt stöd, samt hand- och vägledning. I denna kategori ingår yrkestitlar som exempelvis rehabiliterings- och arbetshandledare, boendestödjare,

kurator, beteendevetare, terapeut, behandlare eller behandlingsassistent men också coach och vägledare.

Lika stor andel anger att de arbetar som chef eller har en annan ledande befattning, såsom exempelvis föreståndare, arbetsledare eller projektledare. Det vill säga arbetsuppgifter som inrymmer ansvar för verksamhetsplanering, personal och/eller budget.

Knappt var tionde arbetar inom kategorin personal- och organisation, vilken inrymmer exempelvis bemanning och rekrytering, personaladministration, arbetsmiljöansvar och processutveckling. Ungefär lika många arbetar inom utbildningsväsendet – exempelvis som lärare inom för-, grund-, eller gymnasieskola eller som adjunkt eller amanuens inom högre utbildning.

4 % arbetar inom kriminalvården – såsom exempelvis vårdare eller inspektör – och lika stor andel anger att man arbetar inom vård och omsorg, så som exempelvis sjuksköterska eller personlig assistent. 3 % arbetar med administration och ekonomi – exempelvis som administratör, ekonom eller sekreterare – och lika stor andel anger att man arbetar med forskning och analys, exempelvis som forskare, forskningsassistent, doktorand eller som analytiker inom myndighet.

Kategorin för övriga yrkeskategorier omfattar 13 % av respondenterna och här återfinns yrken som antingen kan bedömas ligga tämligen långt från det beteendevetenskapliga fältet eller där verksamhetsmässig inriktning saknas i svaren. I det förstnämnda fallet kan nämnas säljare, butiksarbetare, marknadsförare, bibliotekarie, militär samt receptionist och i det sistnämnda fallet konsulent, konsult, egen företagare eller aspirant/trainee.

Anställningsform

156 respondenter svarade på frågan om vilken anställningsform de hade i det nuvarande arbetet, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

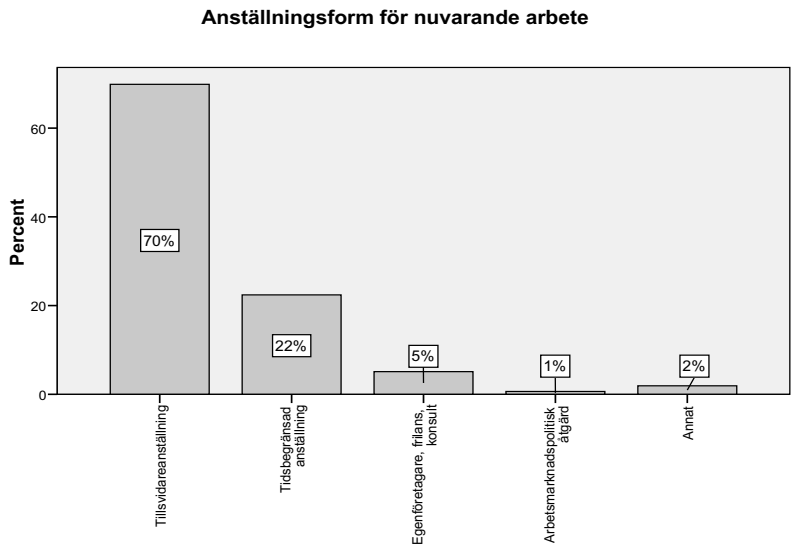

Figur 13. Anställningsform för det nuvarande arbetet för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 156. (Källa: Enkät).

7 av 10 anger att de har en tillsvidareanställning, medan drygt 2 av 10 har en tidsbegränsad anställning. Övriga arbetar under andra former – exempelvis som egenföretagare, frilans eller konsult[17] – eller befinner sig i en arbetsmarknadspolitisk åtgärd (1 %). 2 % har en annan typ av anställning, exempelvis timanställning.

17. Det kan finnas skäl att anta att denna kategori är något större, eller mindre, exempelvis då man som konsult kan ha en fast eller tillfällig anställning på en konsultbyrå. Frågeställningen i enkäten var något olyckligt formulerad för just dem som arbetar som konsulter.

Arbetstid

156 respondenter svarade på frågan om hur stor tjänstgöringsgraden var för deras nuvarande arbete, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

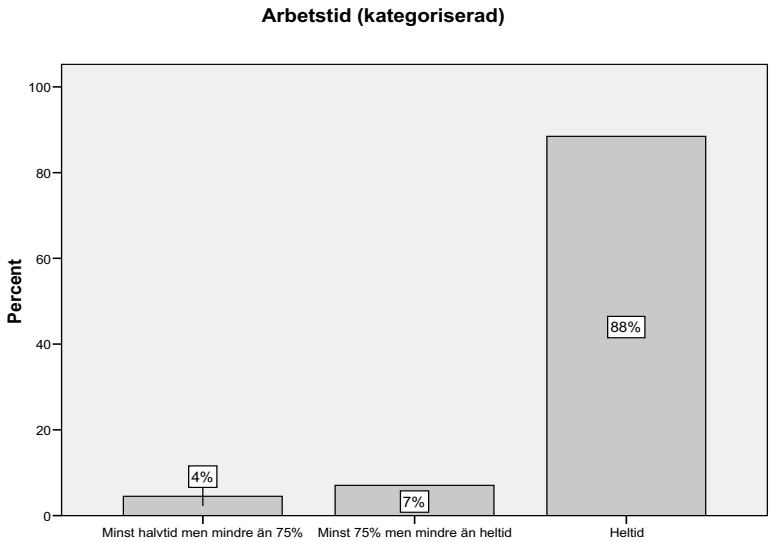

Figur 14. **Arbetstid för nuvarande arbete för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 156. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att en stor majoritet, närmare 9 av 10, anger att de arbetar heltid, medan 7 % arbetar 75 % eller mer men mindre än heltid, och 4 % arbetar halvtid eller mer men mindre än 75 %.

Lön

153 respondenter svarade på frågan om nuvarande lön, baserat på heltidslön för dem som arbetade deltid. Statistik för svaren framgår av nedanstående tabell.

Tabell 4. **Lön i nuvarande arbete för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, central- och spridningsmått, n = 153. (Källa: Enkät).**

Medellön:	22 525 kr
Medianlön:	22 000 kr
Min. lön:	12 000 kr
Max. lön:	36 500 kr
Kvartil 1:	20 125 kr
Kvartil 3:	25 000 kr
Std-avvikelse:	4 254 kr

Av tabellen framgår att medellönen uppgår till 22 525 kr/månad, och medianlönen till 22 000 kr/månad. Hälften av de svarande tjänar alltså mindre än motsvarande en heltidslön om 22 000 kr/månad medan hälften tjänar mer än detta belopp.

Utifrån spridningsmåtten framgår vidare att var fjärde respondent anger att man tjänar 20 125 kr/månad eller mindre, medan en lika stor andel tjänar mer än 25 000 kr/månad. Därmed kan också sägas att hälften av respondenterna tjänar 20 125 – 25 000 kr/månad.

Spridningen i lön framstår som tämligen stor då angiven lägstalön uppgår till 12 000 kr/månad och angiven högstalön 36 500 kr/månad. Standardavvikelsen, alltså ”den genomsnittliga avvikelsen från medelvärdet”, uppgår till 4 254 kr/månad.

Vägen till det nuvarande arbetet

155 respondenter svarade på frågan om hur de fick sitt nuvarande arbete, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

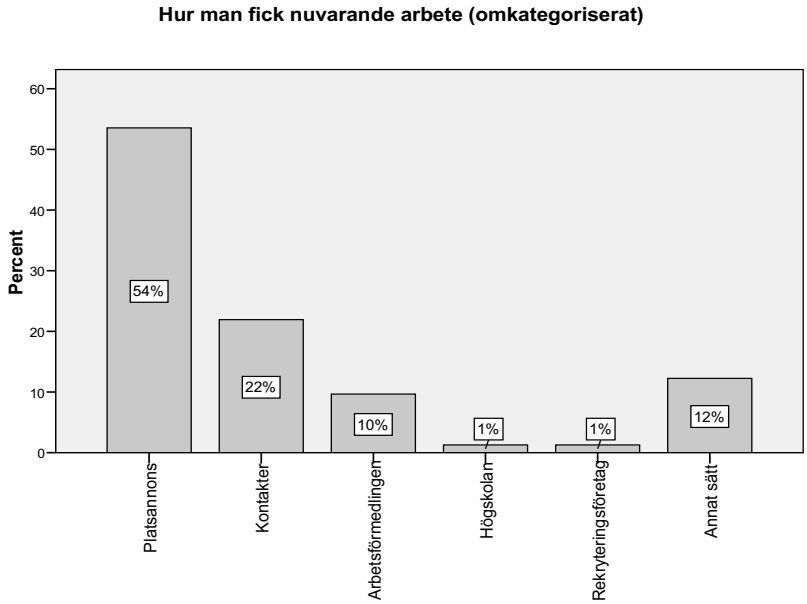

Figur 15. **Hur studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet 1999–2002 fick det nuvarande arbetet, n = 155. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att drygt hälften anger att de erhöll det nuvarande arbetet genom platsannonser, för vissa i kombination med kontakter av olika slag. För 2 av 10 har kontakter varit avgörande, medan 1 av 10 har varit behjälpt av insatser från arbetsförmedlingen. Någon enstaka har fått jobb primärt via högskolan eller via rekryteringsföretag. Drygt var tionde anger att man fått jobbet på annat sätt, vilket exempelvis berör dem som varit tjänstlediga under studietiden och som har kunnat återgå till sin tjänst efter avslutade studier.

Hur motsvarar arbetet utbildningen?

156 respondenter svarade på frågan om deras nuvarande arbete motsvarar den kompetens som de har fått genom utbildningen, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

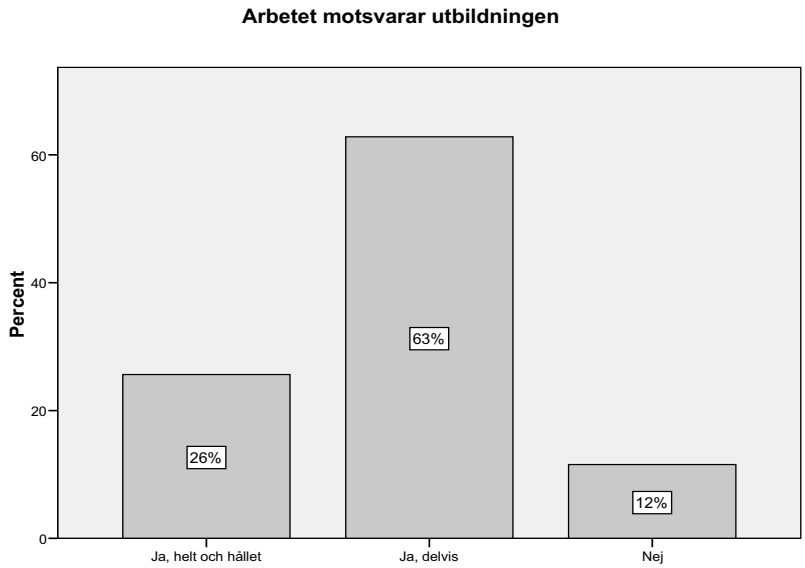

Figur 16. **Hur nuvarande arbete motsvarar kompetensen efter utbildningen för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 156. (Källa: Enkät).**

Drygt 6 av 10 anger att arbetsuppgifterna delvis motsvarar den kompetens man fått genom utbildningen, medan knappt 3 av 10 anger att arbetet helt och hållet motsvarar utbildningen. Således anger 9 av 10 att arbetet helt eller delvis motsvarar utbildningen, medan drygt var tionde respondent anger att arbetet inte alls motsvarar utbildningen.

Kvalificerade/okvalificerade arbetsuppgifter

155 respondenter svarade på frågan om huruvida de ansåg att deras arbetsuppgifter var kvalificerade eller okvalificerade, och fördelningen av svaren framgår av nedanstående diagram.

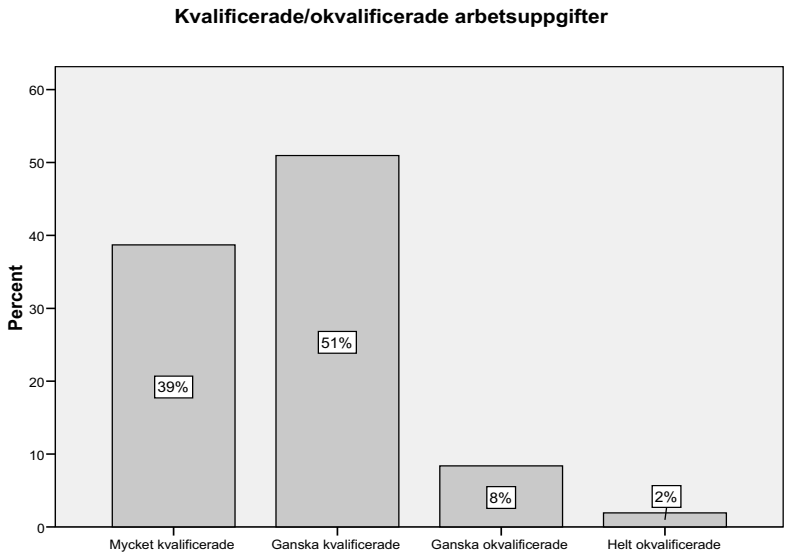

Figur 17. Kvalificerade/okvalificerade arbetsuppgifter i nuvarande arbetet bland studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 155. (Källa: Enkät).

Av diagrammet framgår att nästan 4 av 10 anser sig ha ett mycket kvalificerat arbete, medan varannan respondent har ett ganska kvalificerat arbete. Totalt framstår det således som att en stor majoritet, 9 av 10, upplever sig ha ett mycket kvalificerat eller ganska kvalificerat arbete. Detta medan var tionde respondent anger att arbetet är av ganska eller helt okvalificerad art, varav några enstaka uppfattar arbetet som helt och hållet okvalificerat.

Bedömning av arbetsinnehåll

I syfte att försöka fånga innehållet i respondenternas arbetsuppgifter användes en skattningsskala med 23 delfrågor i enkäten, där värdet 1 motsvarade svaret ”Inte alls” och värdet 5 motsvarade ”Väldigt mycket”.

Varje delfråga besvarades av mellan 153 och 154 respondenter, och 149 respondenter besvarade samtliga delfrågor. I nedanstående diagram visas medelvärden för svaren på varje delfråga.

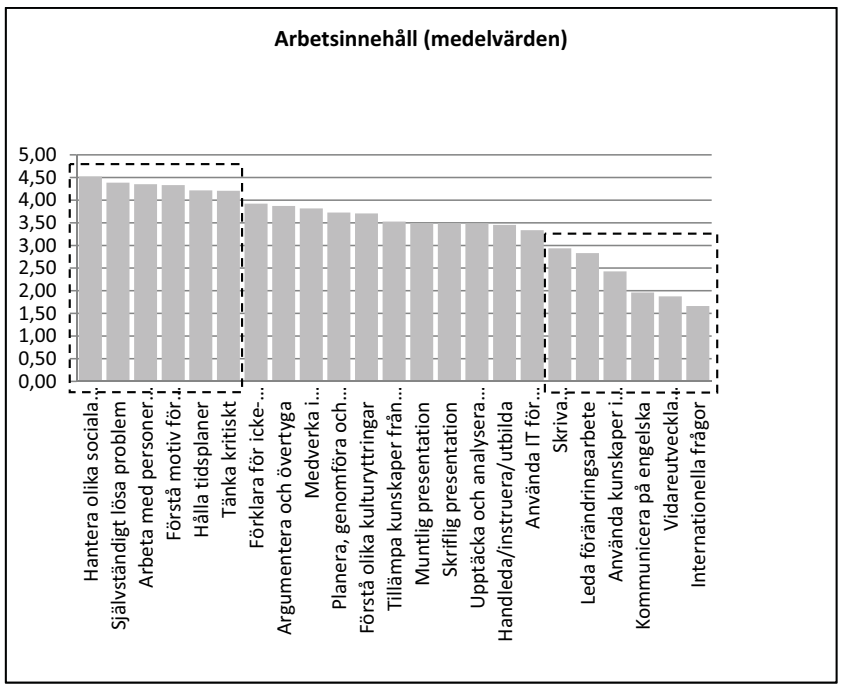

Figur 18. Bedömning av arbetsinnehåll i nuvarande arbetet för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, medelvärden utifrån skattningsskala 1-5, n = 153/154. (Källa: Enkät).

Av diagrammet framgår att högst medelvärde erhöll arbetsinnehållet ”Hantera olika sociala situationer”, ”Självständigt lösa problem”, ”Arbeta med personer med annan utbildning”, ”Förstå motiv för individers/gruppers agerande”, ”Hålla tidsplaner”, samt ”Tänka kritiskt”. I kontrast till dessa står framför allt ”Internationella frågor”, ”Vidareutveckla kunskaper/forska inom huvudområdet”, ”Kommunicera på

engelska", "Använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik", "Leda förändringsarbete", samt "Skriva artiklar/utredningar/pm".

Ett annat sätt att illustrera fördelningen av svaren kan vara att utgå från ett annat centralmått än medelvärde. Nedan följer därför ett kompletterande diagram som illustrerar typvärden, alltså det mest frekventa värdet för angivna svar, samt hur stor andel dessa typvärden utgör av den totala svarsfrekvensen på varje delfråga.

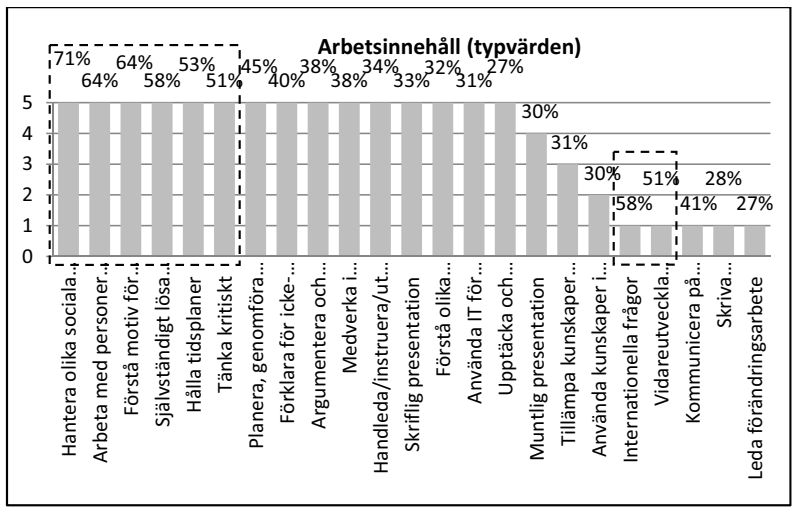

Figur 19. **Bedömning av arbetsinnehåll i nuvarande arbetet för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, typvärden utifrån skattningsskala 1-5 samt typvärdenas andel av svaren, n = 153/154. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att det vanligast förekommande svaret för 15 av de 23 delfrågorna erhöll värdet 5 på skattningsskalan, vilka utgjorde 27–71 % av de avlagda svaren och som motsvarar bedömningen "Väldigt mycket". Störst andel av sådana svar erhölls på frågan "Hantera olika sociala situationer", "Arbeta med personer med annan utbildning", "Förstå motiv för individers och gruppers agerande", "Självständigt lösa problem", "Hålla tidsplaner" samt "Tänka kritiskt". Det framstår som att över hälften, 51–71 %, av respondenterna tycker att deras arbetsuppgifter i väldigt stor utsträckning innehåller dessa arbetsmoment.

I andra änden av skalan finns fem delfrågor där det vanligaste avgivna svaret erhöll värdet 1 på skattningsskalan, motsvarande "Inte alls".

Störst andel av sådana svar erhölls på frågan ”Internationella frågor” samt ”Vidareutveckla kunskaper eller forska inom huvudämnet”. Det framstår som att över hälften av respondenterna, 51–58 %, tycker att deras arbetsuppgifter inte innehåller sådana arbetsmoment över huvud taget.

I enkäten fanns också en öppen fråga där respondenterna själva kunde ange arbetsinnehåll som inte fångats i frågorna ovan. 14 respondenter svarade på frågan och 12 av dem angav att detta speglade arbetsuppgifterna ”Väldigt mycket” enligt den tillämpade skattningsskalan. Här angavs arbetsuppgifter som exempelvis förknippades med att motivera och inspirera andra människor (tre svar), bemöta andra i samtal (tre svar), känna till och följa lagar och regler (tre svar), samt att ge service (tre svar).

Bedömning av utbildningen

Resultatredogörelsen för enkätsvaren avslutas med frågor om respondenternas bedömning av utbildningen och detta berör vilken färdighetsträning de fick, styrkor och svagheter med utbildningen, samt om de skulle välja samma utbildning igen om det skulle vara aktuellt för dem.

Färdighetsträning under utbildningen

I syfte att försöka fånga respondenternas bedömning av hur nöjda de var med den färdighetsträning de erhållit under utbildningen användes en skattningsskala med 23 delfrågor i enkäten, där värdet 1 motsvarade ”Mycket missnöjd” och värdet 5 motsvarade ”Mycket nöjd”. Därtill kom alternativet ”Förekom ej”.

Varje delfråga besvarades av mellan 153 och 167 respondenter, medan samtliga delfrågor besvarades av 147 respondenter. I nedanstående diagram redovisas resultatet utifrån medel- och typvärden för de avgivna svaren.

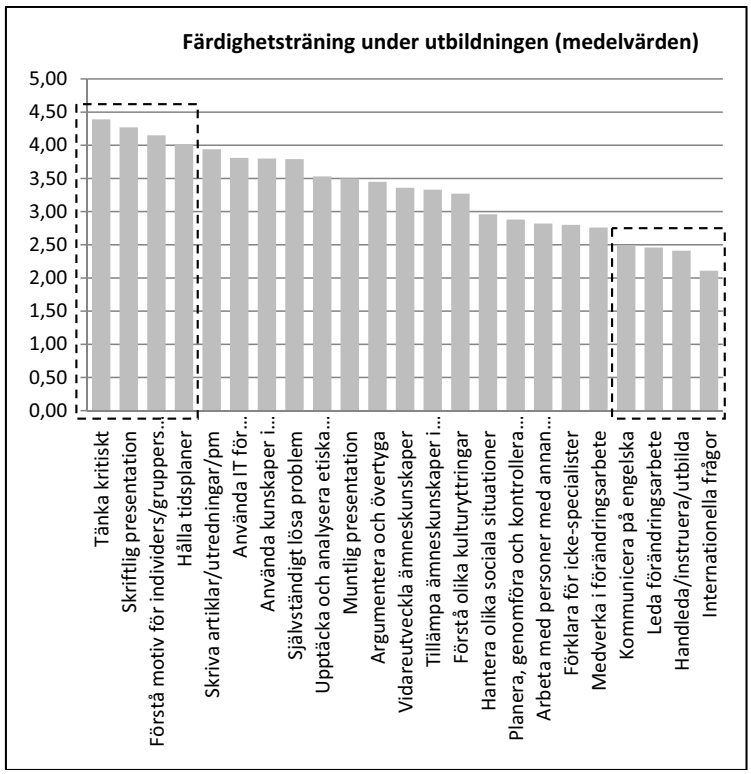

Figur 20. **Bedömning av färdighetsträning under utbildningen enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, medelvärden utifrån skattningsskala 1-5, n = 153/167. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att högst medelvärde – och därmed högsta genomsnittliga ”betyg” på utbildningen – erhöll färdighetsträning i att ”Tänka kritiskt”, ”Skriftlig presentation”, ”Förstå motiv för individers och gruppers agerande”, samt ”Hålla tidsplaner”. I kontrast till dessa står framför allt färdighetsträning i ”Internationella frågor”, ”Handleda, instruera och utbilda”, ”Leda förändringsarbete”, samt ”Kommunicera på engelska”.

Ett kompletterande sätt att illustrera fördelningen av svaren görs i nedanstående diagram där typvärden, det vill säga det mest frekventa värdet, för svaren på varje delfråga framkommer. Dessutom anges hur stor andel dessa typvärden utgör av den totala svarsfrekvensen på varje delfråga.

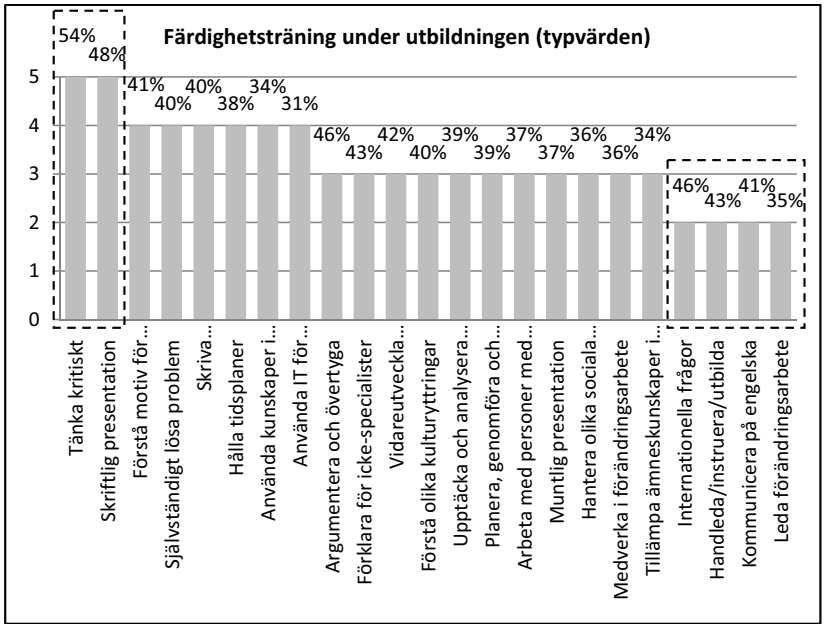

Figur 21. **Bedömning av färdighetsträning under utbildningen enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, typvärden utifrån skattningsskala 1-5 samt typvärdenas andel av svaren, n = 153/167. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att det vanligast svaret för 11 av de 23 delfrågorna var värdet 3 på skattningsskalan, vilket motsvarar svaret ”Varken nöjd eller missnöjd”. På åtta frågor var det vanligaste svaret ”Nöjd” eller ”Mycket nöjd”, och på fyra ”Missnöjd”. ”Mycket missnöjd” förekom inte som det vanligaste svaret på någon av frågorna.

Det vanligaste svaret för två av delfrågorna var ”Mycket nöjd”, vilket gällde ”Tänka kritiskt” och ”Skriftlig presentation”, och utgjorde ungefär hälften av svaren på respektive delfråga.[18] I kontrast till dessa står framför allt ”Internationella frågor”, ”Handleda, instruera och utbilda”, ”Kommunicera på engelska” och ”Leda förändringsarbete” som av ungefär 4 av 10 gavs svaret 2 på skattningsskalan, vilket motsvarar ”Missnöjd”.

18. Typvärdet för ”Förstå motiv för individers och gruppers agerande” anges här som en 4:a på skattningsskalan, men en lika stor andel av respondenterna (41 %) har angett en 5:a (”Mycket nöjd”). I diagrammet anges dock det lägre av de två typvärdena.

Skattningsskalan för bedömning av utbildningen innehöll också ett sjätte svarsalternativ, ”Förekom ej”. Fördelningen av sådana svar framgår av nedanstående diagram.

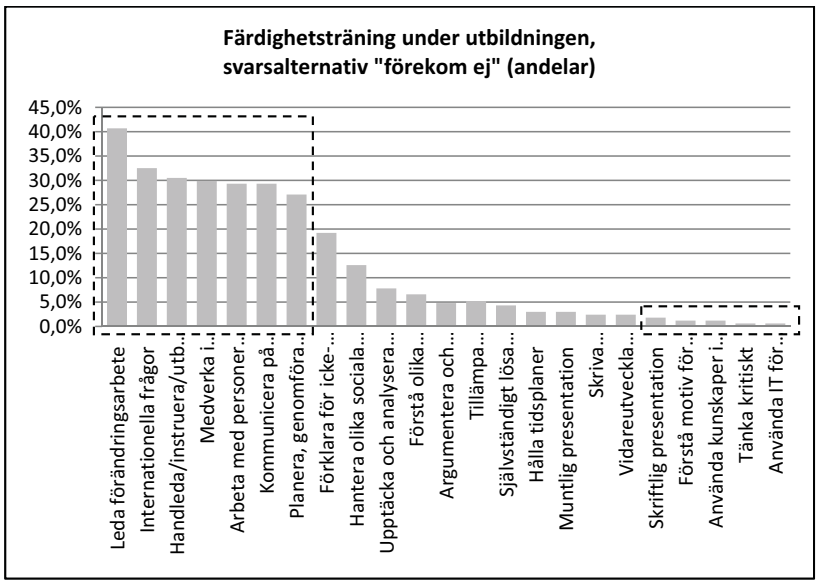

Figur 22. **Bedömning av färdighetsträning, svarsalternativ ”Förekom ej”, bland studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, andel av avgivna svar på respektive delfråga, n = 153/167. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att en tämligen stor andel respondenter, 27–41 %, svarade ”Förekom ej” på frågor som gällde ”Leda förändringsarbete”, ”Internationella frågor”, ”Handleda, instruera och utbilda”, ”Medverka i förändringsarbete”, ”Arbeta med personer med annan utbildning”, ”Kommunicera på engelska”, samt ”Planera, genomföra och kontrollera verksamhet”. I kontrast står här framför allt frågorna ”Använda IT för informationsinsamling och/eller analys”, ”Tänka kritiskt”, ”Använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik”, ”Förstå motiv för individers och gruppers agerande”, samt ”Skriftlig presentation” som 1–2 % av respondenterna saknade i utbildningen.

Styrkor med utbildningen

På en öppen fråga i enkäten kunde respondenterna med egna ord ange sådant som de uppfattade som utbildningens fördelar/styrkor. 105 respondenter, motsvarande drygt 60 %, svarade på frågan.

I tabellen nedan framkommer de vanligaste svaren efter kategorisering i en kvalitativ analys. I fokus står förekomsten av begrepp i svaren och totala antalet av dessa efter kategorisering, snarare än antalet respondenter för respektive svarsalternativ.[19]

Tabell 5. Styrkor med utbildningen enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002. (Källa: Enkät).

Svarskategori	Antal
Ämnesmässig bredd/valfrihet	36
Kritiskt tänkande	21
Se olika perspektiv/holism	15
Vetenskapliga metoder	13
Personlig utveckling/Växte som människa	10

Vanligast förekommande uttryck i svaren var sådant som kan förknippas med ”Utbildningens ämnesmässiga bredd och valfrihet”, vilket angavs av 36 respondenter. ”Kritiskt tänkande” angavs av 21 respondenter, ”Lärt mig se olika perspektiv på människors agerande och holism” av 15 respondenter, samt ”Vetenskapliga metoder” av 13 respondenter. 10 respondenter angav att utbildningen ”Bidragit till min personliga utveckling eller gjorde att jag växte som människa”.

19. Detta eftersom frågan var av kvalitativ art, vilket medför att varje respondents svar kunde innehålla flera olika begrepp som kom att ingå i olika kategorier. För varje svar har kategorierna räknats endast en gång, vilket alltså innebär att varje kategori ansetts uppfylld vid första förekomsten av relaterade begrepp i svaren.

Svagheter med utbildningen

På motsvarande sätt innehöll enkäten en öppen fråga om svagheter med utbildningen. 148 respondenter, motsvarande närmare 90 %, svarade på frågan. I nedanstående tabell redovisas förekomsten av kategoriserade begrepp, utifrån samma metodologiska förutsättningar som för tabellen för utbildningens styrkor ovan.

Tabell 6. Svagheter med utbildningen enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002. (Källa: Enkät).

Svarskategori	Antal
Brist på praktik	81
Bristande anknytning till arbetsliv/omgivande samhälle	39
Alltför abstrakt/teoretisk	21
Alltför bred	10

Vanligast förekommande uttryck i svaren var sådant som kunde kategoriseras som ”Brist på praktik”, vilket angavs av 81 respondenter. Ytterligare 39 svar pekade på ”Bristande anknytning till arbetsliv eller omgivande samhälle”. I 21 svar angavs att utbildningen var ”Alltför abstrakt eller teoretisk”, och i 10 svar att utbildningen var ”Alltför bred”.

Skulle välja samma utbildning igen?

Den i enkäten avslutande frågan om man skulle välja samma utbildning igen om det skulle vara aktuellt besvarades av 170 respondenter, och svaren fördelades på följande vis.

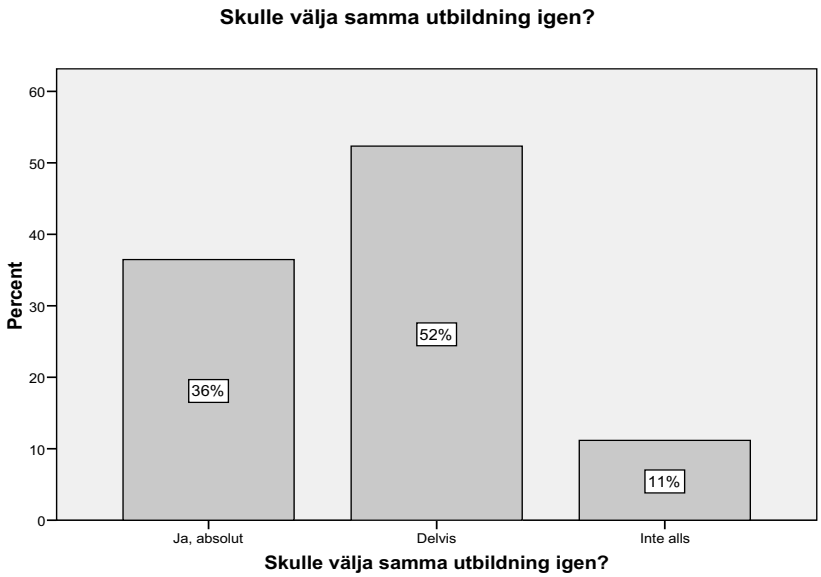

Figur 23. **Skulle välja samma utbildning igen? enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 170. (Källa: Enkät).**

Av diagrammet framgår att drygt var tredje respondent anger att de absolut skulle välja samma utbildning igen, medan varannan anger att de delvis skulle göra det. Nästan 9 av 10 anger således att de helt eller delvis skulle välja samma utbildning igen medan var tionde anger att de inte alls skulle göra det.

Frågan kompletterades i enkäten med en öppen följdfråga där man kunde motivera sitt svar. 108 respondenter lämnade en motivering, och nedan följer ett försök till grov kategorisering av ”attityden” i dessa svar: De som avgett 1) odelat positiva, 2) delvis positiva och 3) odelat negativa omdömen.

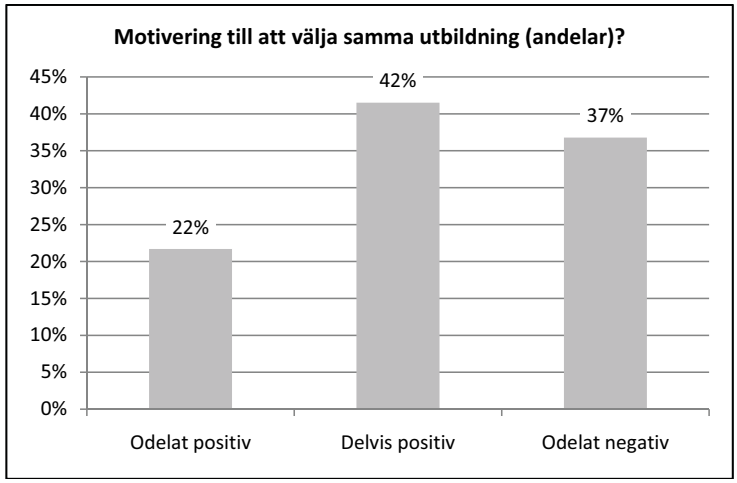

Figur 24. **Motivering till att välja samma utbildning igen enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002, n = 108. (Källa: Enkät).**

Om motiveringarna kategoriseras på detta sätt framkommer en något annan fördelning än vid föregående fråga. Fortfarande är en majoritet, närmare två av tre, helt eller delvis positiva till att välja samma utbildning igen, men kategorin odelat negativa svar utgör på denna fråga drygt en tredjedel.

Exempel på angivna svar bland de odelat positiva handlar främst om ”Personlig utveckling”, ”Intressanta ämnen eller har gett kunskaper om människan och samhället”, ”Bra grund inför arbetsliv eller vidare studier”, samt att vederbörande ”Varit målmedveten och från starten valt rätt kurser”. Bland de delvis positiva framkom främst svar som ”Hade kompletterat med ämnen utanför programmet”, ”Bra utbildning men svårt på arbetsmarknaden”, ”Hade valt samma utbildning men med annan inriktning”, samt ”Hade valt utbildningen igen, om praktik ingått”. Bland de odelat negativa svaren dominerade ”Hade valt en annan utbildning” och bland dessa nämndes utbildningar med tydligare anknytning till specifika yrken, så som främst socionom, personaladministratör eller lärare. I några enstaka fall framkom att man istället skulle ha valt att utbilda sig vid ett annat lärosäte.

Matchning av moment i arbetet och utbildningen

Utifrån den bild som framträder av studenternas bedömning av arbetsinnehållet i det nuvarande arbetet och den färdighetsträning de erhållit under studietiden gör jag här en jämförande ”matchning” av dessa båda bedömningar. Syftet med detta är ett enkelt försök att tydliggöra hur de innehållsmässiga momenten i arbetet ser ut att överensstämma med studenternas bedömning av motsvarande moment i utbildningen. Däremot görs ingen bedömning av hur det *borde* se ut, eftersom den frågan sträcker sig långt utanför syftet med föreliggande studie.

I matchningen kombineras medelvärden för arbets- och studieinnehåll, så som det framkommit i enkätsvaren utifrån medelvärden ovan.[20] I nedanstående diagram framgår de diskrepanser som erhålls vid en jämförelse av dessa medelvärden. Momenten är ordnade i fallande rangordning utifrån diskrepansen i medelvärden för arbetsinnehållet och innehåll i utbildningen. Det vill säga höga positiva värden i skillnaden till vänster och höga negativa värden till höger, samt däremellan ett ”mellanregister” där skillnaden mellan medelvärdena avtar alltmer.

20. Jämför Figur 18, s. 40, och Figur 20, s. 43.

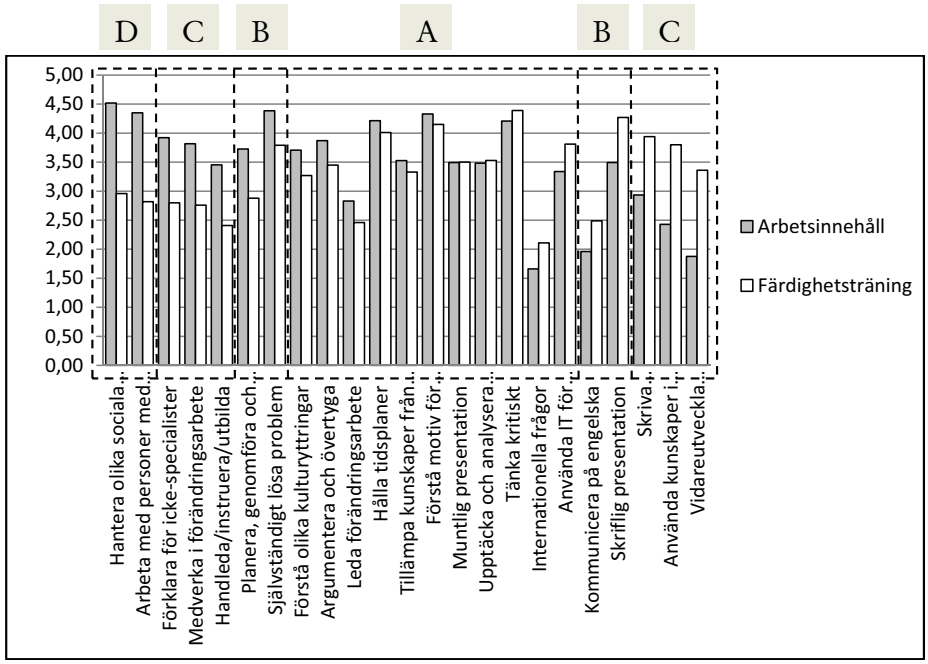

Figur 25. **Jämförelse av medelvärden för bedömning av moment i arbetet och i utbildningen för studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet 1999–2002, n = 153/154/167. (Källa: Enkät).**

Utifrån diagrammet görs matchningen på följande sätt: Ett positivt värde indikerar att medelvärdet för momentet i arbetet är större än motsvarande värde för momentet i utbildningen, eller annorlunda uttryckt att tyngdpunkten för medelvärdet är förskjutet mot arbetsinnehåll snarare än studieinnehåll. Det motsatta gäller vid negativt värde, alltså en förskjutning mot studieinnehåll snarare än arbetsinnehåll.

Dessa kvantitativa diskrepanser har jag valt att kategorisera på följande sätt:

- *A – Överensstämmande matchning:*
  Överensstämmande matchning har markerats med etiketten A i diagrammet ovan och omfattar moment där diskrepansen i medelvärde mellan bedömningen av arbetet och utbildningen är maximalt ± 0,49.

- *B – Gränsfallsmatchning:*
  Värden som kan indikera gränsfall i medelvärdesskillnader har markerats med etiketten B i diagrammet ovan och omfattar moment där diskrepansen i medelvärde uppgår till minst 0,50 respektive -0,50 men mindre än 1,00 respektive -1,00.
- *C – Missmatchning:*
  En missmatchning har markerats med etiketten C i diagrammet ovan och omfattar moment där diskrepansen mellan medelvärdena sträcker sig mellan 1,00 och 1,49 respektive -1,00 och -1,49.
- *D – Extrem missmatchning:*
  En missmatchning som överstiger en diskrepans i medelvärde om minst ± 1,50 har markerats med etiketten D i diagrammet ovan.

Nedan fokuseras momenten i dessa fyra matchningskategorier.

Överensstämmande matchning

En relativt överensstämmande matchning framkommer för huvuddelen av momenten, vilka utgörs av följande elva moment:

- Förstå olika kulturyttringar
- Argumentera och övertyga
- Leda förändringsarbete
- Hålla tidsplaner
- Tillämpa kunskaper från huvudämnet
- Förstå motiv för individers/gruppers agerande
- Muntlig presentation
- Upptäcka och analysera etiska problem
- Tänka kritiskt
- Arbeta med internationella frågor
- Använda IT för insamling/bearbetning/analys av information

I dessa moment framstår det således som att innehåll och kvalitet i utbildningen utifrån respondenternas svar relativt väl kan matcha omfattningen av motsvarande moment i arbetet.

Gränsfallsmatchning

Gränsfallsmatchning omfattar följande fyra moment:

- *Planera, genomföra och kontrollera verksamhet*, vilket till stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.
- *Självständigt lösa problem*, vilket också till stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig i något mindre omfattning vara nöjda med utbildningen.
- *Kommunicera på engelska*, vilket sällan ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna i något större omfattning uppgett sig vara nöjda med utbildningen.
- *Skriftlig presentation*, vilket till stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna i något större omfattning uppgett sig vara nöjda med utbildningen.

Missmatchning

En missmatch mellan arbetsinnehåll och innehåll i utbildningen ser framför allt ut att beröra följande sex moment:

- *Förklara för icke-specialister*, vilket till stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.
- *Medverka i förändringsarbete*, vilket också till stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.
- *Handleda/instruera/utbilda*, vilket förekommer i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara missnöjda med utbildningen.
- *Skriva artiklar/utredningar/pm*, vilket förekommer emellanåt i arbetsuppgifterna och där respondenterna uppgett sig vara nöjda med utbildningen.
- *Använda kunskaper i forskningsmetodik och statistik*, vilket förekommer sällan i arbetsuppgifterna men där studenterna uppgett sig vara nöjda med utbildningen.

- *Vidareutveckla kunskaper/forska inom huvudämnet*, vilket förekommer sällan eller inte alls och där studenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.

Extrem missmatchning

En extrem missmatchning ser i huvudsak ut att beröra följande två moment:

- *Hantera olika sociala situationer*, vilket till mycket stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.
- *Arbeta med personal med annan utbildning*, vilket också till mycket stor del ingår i arbetsuppgifterna men där respondenterna uppgett sig vara varken nöjda eller missnöjda med utbildningen.

Här framkommer således den största diskrepansen mellan omfattningen av momenten i arbetet och studenternas bedömning av utbildningen.

I nedanstående tabell sammanfattas resultatet av matchningen, utifrån fallande storleksordning för den kvantitativa diskrepansen.

Tabell 7. Sammanfattning av matchning mellan bedömning av moment i arbetet och i utbildningen, enligt studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under 1999–2002. (Källa: Enkät).

Moment	Matchning	
	Diskrepans	Tolkning
Hantera olika sociala situationer	1,56	Extrem missmatch
Arbeta med personer med annan utbildning	1,53	Extrem missmatch
Förklara för icke-specialister	1,12	Missmatch
Medverka i förändringsarbete	1,06	Missmatch
Handleda/instruera/utbilda	1,04	Missmatch
Planera, genomföra och kontrollera verksamhet	0,85	Gränsfall
Självständigt lösa problem	0,60	Gränsfall
Förstå olika kulturyttringar	0,44	Överensstämmer
Argumentera och övertyga	0,42	Överensstämmer
Leda förändringsarbete	0,37	Överensstämmer
Hålla tidsplaner	0,21	Överensstämmer
Tillämpa kunskaper från huvudämnet	0,20	Överensstämmer
Förstå motiv för individers/gruppers agerande	0,18	Överensstämmer
Muntlig presentation	-0,01	Överensstämmer
Upptäcka och analysera etiska problem	-0,05	Överensstämmer
Tänka kritiskt	-0,18	Överensstämmer
Internationella frågor	-0,45	Överensstämmer
Använda IT för informationsinsamling och/eller analys	-0,47	Överensstämmer
Kommunicera på engelska	-0,53	Gränsfall
Skriftlig presentation	-0,78	Gränsfall
Skriva artiklar/utredningar/pm	-1,00	Missmatch
Använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik	-1,37	Missmatch
Vidareutveckla kunskaper/forska inom huvudämnet	-1,48	Missmatch

Diskussion

I detta avsnitt diskuteras huvuddragen i studiens resultat. Därtill anknyts till Tommy Törnqvists undersökning om högskolestudenters etableringsprocess på arbetsmarknaden, vari han inom ramen för det så kallade MOBIL-projektet[21] redovisar resultatet av en intervjustudie med 72 tidigare studenter på olika utbildningsprogram vid Mälardalens högskola.[22]

Om studenterna och etableringen på arbetsmarknaden

Även om variationer funnits under perioden kan sägas att antalet studenter på det beteendevetenskapliga programmet ökade mellan 1999 och 2003. Till viss del bestod ökningen i att alltfler yngre personer sökte sig till utbildningen. Samtidigt har en allt mindre andel studenter fullföljt utbildningen med examen – andelen sjönk från hälften till en tredjedel. Bland dem som ändå avlagt examen har detta varit vanligast bland sextiotalisterna, alltså de som varit mellan 29 och 42 år då de påbörjade utbildningen. Examensnivån var primärt på kandidatnivå och med inriktning mot psykologi. Drygt var tionde uppfyllde kraven men hade inte ansökt om examensbevis, sannolikt främst eftersom man re-

21. Forskningsprojektet MOBIL (Rörlighet på en lokal och regional arbetsmarknad – möjligheter och hinder) har med finansiering av Vinnova och ett antal regionala aktörer genomförts inom ramen för Datakällans välfärdsforskning vid Mälardalens högskola. Ytterligare information finns på Datakällans webbplats http://www.mdh.se/hst/datakallan.

22. Törnqvist, T. (2008). *Från högskola till arbete. En intervjustudie om högskoleutbildades etableringsprocess på arbetsmarknaden.* Forskningsrapport 2008:2. Eskilstuna/Västerås: Mälardalens högskola.

dan var etablerad på arbetsmarknaden. Närmare nittio procent av studenterna på programmet var kvinnor, och hälften av dem har avlagt examen. Bland männen har endast var tredje gjort det.

I enkätsvaren finns indikationer på att etableringen på arbetsmarknaden ha gått relativt väl för de flesta, då nio av tio hade ett arbete första halvåret 2007. I huvudsak rör det sig om fasta heltidsanställningar inom den offentliga sektorn. Därtill ser de flesta ut att ha fått arbeten som motsvarar utbildningen tämligen väl och de upplever sig ha tämligen kvalificerade arbetsuppgifter. Samtidigt återfanns beteendevetarna inom ett relativt stort spektrum av olika yrkeskategorier.

Utifrån detta ser en typisk framgångsrik beteendevetarstudent ut att vara en kvinna ”mitt i livet”. Redan innan studierna torde hon ha en arbetslivserfarenhet som hon antingen kan ha som merit jämte utbildningsexamen när hon försöker återetablera sig på arbetsmarknaden, eller som hon kan falla tillbaka på då hon varit tjänstledig under studietiden.

Liknande slutsatser framkommer till viss del hos Törnqvist då närmare hälften av de forna beteendevetenskapliga studenterna, som ingick som en delmängd av de intervjuade i hans studie, var över 35 år fyllda. Dessutom var medelåldern för dem i intervjugruppen som hittat ett jobb som motsvarade utbildningen 35 år. Törnqvist föreslår några förklarande orsaker till att det förhöll sig så. Dels att de äldre studenterna ändå befann sig i en attraktiv ålder på arbetsmarknaden och att de därtill hade nya, fräscha kunskaper samt tidigare arbetslivserfarenhet ”i bagaget”. Dels att många av dem lämnat tiden med småbarn i familjen bakom sig, samt att de kanske hade bättre förutsättningar att uppfylla kraven på social kompetens på grund av en mera utvecklad social mognad.[23]

Vägen till jobb för studenterna från det beteendevetenskapliga programmet i den här studien ser till största delen ut att ha gått via platsannonser, och i en mindre utsträckning via kontakter eller via insatser från arbetsförmedlingen eller andra rekryteringsaktörer. Även detta stämmer tämligen väl överens med Törnqvists slutsatser, då han menar att jobbsökeriet till syvende och sist handlar om att lita på sig själv och att detta kan gå stick i stäv med den gängse uppfattningen om att det är genom sociala nätverk och insiderkontakter som man orienterar sig på

23. Ibid. (:84).

arbetsmarknaden och finner jobb. Tvärtom menar Törnqvist utifrån sin studie att nätverken tycktes svaga och där de ändå fanns fungerade de i huvudsak som ett stöd av mer allmän karaktär. Över huvud taget hade de intervjuade svårt att peka ut personer eller organiserade aktörer som hade spelat någon avgörande roll för att de hade fått sina jobb.[24]

Om examen och studieavbrott

Som framkommer i resultatavsnittet har andelen beteendevetarstudenter som avlagt examen vid Mälardalens högskola minskat kraftigt – med i genomsnitt närmare 20 % mellan de fyra terminerna 1999–2001 och de fyra terminerna 2002–2003. Delvis kan detta utgöra en metodologisk svaghet i analysen eftersom grupper av studenter med olika nyregistreringsår jämförs med varandra vid en given tidpunkt (hösten 2008, då uppgifterna hämtades ur LADOK). Upplägget kan alltså gynna studenter som registrerades tidigt under perioden. Mot detta kan dock ställas att inte mindre än fem år har förflutit sedan den senaste studentgruppen nyregistrerades hösten 2003. Även om ett antal ”eftersläntrare” ur framför allt de senast registrerade grupperna fortfarande kan förväntas avlägga examen, och därmed påverka statistiken i någon mån, kan det finnas skäl att granska detta närmare.

Den minskade ”examinationsgraden” föranleder ett antal frågor: Fanns det en skillnad i ambition/motivation mellan studentgrupperna som registrerades före och från och med vårterminen 2002? Gjordes några väsentliga och bestående förändringar i utbildningsprogrammet med avseende på upplägg, innehåll, pedagogik, personal eller krav på studenterna? Förändrades förhållandena på arbetsmarknaden på ett för de senare studentgrupperna gynnsamt sätt, det vill säga var det lättare för dem att få jobb utan examen som merit?

Sådana frågeställningar kan stå i fokus för andra fördjupade studier, men i nedanstående diagram illustreras utifrån officiell arbetslöshetsstatistik[25] en grovt skattad indikation på svar på den sistnämnda frågan. I fokus står studenter som nyregistrerats 2001 och 2002, då det i resultat-

24. Ibid. (:77-78).

25. Arbetsförmedlingen. ”Arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i procent av befolkningen 1996–2008”. Statistiska tabeller.

delen har framkommit att examinationsgraden sjönk betydligt mellan dessa båda årskullar av studenter.

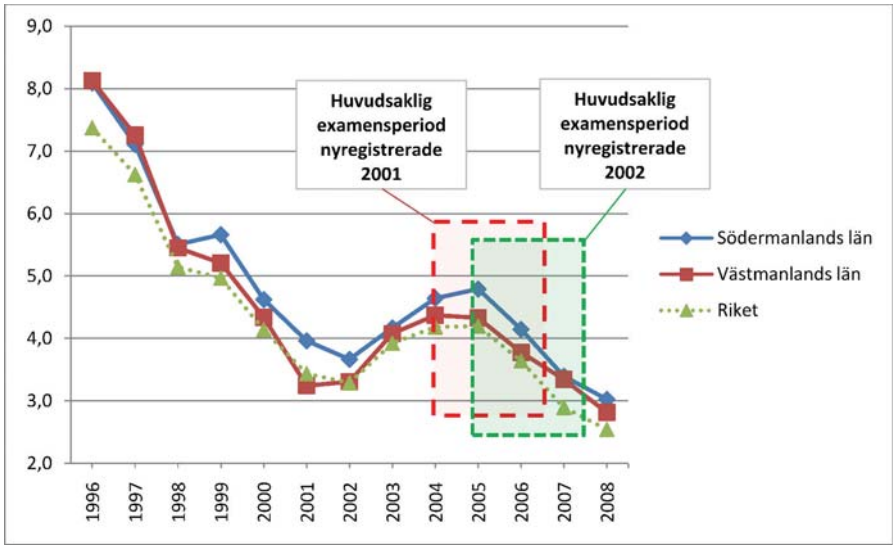

Figur 26. **Arbetslöshet i procent av befolkningen i riket, Södermanlands och Västmanlands län 1996–2008 samt huvudsakliga examensperioder för nyregistrerade studenter på det beteendevetenskapliga programmet 2001 och 2002. (Källa: Arbetsförmedlingen och LADOK).**

Av diagrammet framgår att arbetslösheten sjönk mellan 1996 och 2002 för att därefter öka till och med 2004/2005 och sedan sjunka på nytt till och med 2008. I senare delen av perioden med ökande arbetslöshet inleddes den huvudsakliga examensperioden, mellan sjätte och tionde terminen[26], för de studenter som nyregistrerats 2001 medan motsvarande terminer för dem som nyregistrerats 2002 inföll då den sjunkande arbetslösheten inleddes 2005. Detta skulle kunna utgöra en grov indikation på *en* bidragande orsak till den sjunkande andelen studenter som avlagt examen: Det blev sannolikt något lättare att få jobb från 2005 och framåt, vilket sammanföll med att studentgrupperna som nyregistrerats 2002 och 2003 befann sig i senare delen av sin utbildning.

Den minskade examinationsgraden kan framstå som ett bekymmersamt faktum eftersom formellt oavslutade studier kan bidra till att

26. Enligt LADOK har minst hälften av studenterna med examen, oavsett nyregistreringstermin, avlagt denna under termin 6–10.

försvåra studenternas situation på arbetsmarknaden, om inte på kort så på längre sikt, samtidigt som det har en negativ inverkan på högskolans ekonomi. Därför kan det finnas goda skäl att närmare undersöka och analysera hur man framöver kan stimulera studenterna att i högre grad formellt fullfölja utbildningen, samt hur innehållet och formerna för utbildningen kan utvecklas och förbättras.

Utifrån enkätsvaren kan två olika huvudgrupper av oexaminerade studenter identifieras: Dels de som uppfyller behörighetskraven men som ändå har valt att avstå från att ansöka om examensbevis, och dels de som har avbrutit studierna. Båda gruppernas agerande bidrar till lika negativa konsekvenser för högskolan.

För studenter som tillhör den förstnämnda gruppen kan formell examen på kort sikt framstå som ”onödig” om de redan har en någorlunda säker anställning. Antingen på grund av att de kan återgå till ett jobb som de varit tjänstlediga från under studietiden, eller om de har lyckats få tag i arbete utifrån andra meriter – exempelvis tidigare arbetslivserfarenhet, utifrån personliga egenskaper som bedömts som viktiga av arbetsgivare och/eller utifrån redan befintliga eller upparbetade kontakter i det sociala nätverket – i kombination med att läget på arbetsmarknaden varit fördelaktigt. Ett rimligt antagande kan vara att denna grupp kräver en relativt begränsad insats från högskolans sida att förmås ansöka om formell examen.

Utöver de som avbrutit studierna redan under första terminen finns ett flertal studenter som har gjort det under fjärde terminen eller senare. För dessa behövs sannolikt specialinriktade insatser från högskolans sida, eftersom det kan vara svårare att fånga upp aktuella studenter innan de väljer att hoppa av utbildningen.

Utöver ovan nämnda två grupper kan särskilda insatser behövas för de manliga och yngre studenterna[27] eftersom dessa båda kategorier har en relativt låg examinationsgrad.

Om värderingen och nyttan av utbildningen

Här följer ett försök att ”knyta samman” de tidigare studenternas bedömningar av utbildningen och den nytta som de, som grupp betraktad, har angett att de har av utbildningen i arbetet.

27. De som är yngre än 29 år när de påbörjar utbildningen.

Analysen består av två olika delar som tillsammans omfattar tre olika tolkningsdimensioner, utifrån de metodologiska angreppssätt som har tillämpats i resultatavsnittet:

- Den *ena* delen utgörs av bedömningar gjorda av respondenterna på enkätens frågor om utbildningen, dels utifrån skattningsskalor (dimension 1 nedan) och dels utifrån öppna frågor (dimension 2 nedan). Denna del utgår ifrån vad som framkommit i resultatavsnittet *Bedömning av utbildningen*, s. 42.
- Den *andra* delen utgörs av en arbetslivsorienterad analys, utifrån matchningen av skattningsskalor för bedömning av moment i utbildningen och i arbetsuppgifterna (dimension 3 nedan). Denna del utgår ifrån vad som framkommit i resultatavsnittet *Matchning av moment i arbetet och utbildningen*, s. 50.

  Positiva värden i matchningen motsvarar en diskrepans där momenten i arbetet förekommer relativt ofta men där studenterna inte har varit nöjda i motsvarande grad med momenten i utbildningen. Således motsvarar negativa värden en diskrepans där momenten i arbetet förekommer relativt sällan men där studenterna varit nöjda med motsvarande moment i utbildningen.

Upplägget kan illustreras med nedanstående figur.

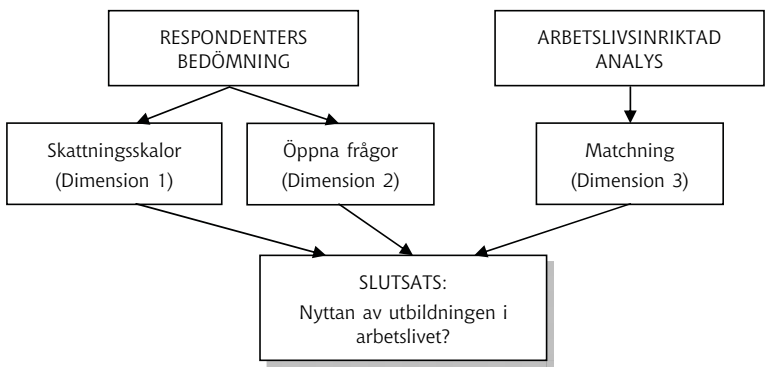

Figur 27. Delar och tolkningsdimensioner vid analys av studenternas bedömning av utbildningen och nyttan av den i arbetslivet.

Utifrån dessa delar och dimensioner följer här ett försök till slutsats i frågan om vilket ”betyg” studenterna sätter på utbildningen med avseende på de styrkor och svagheter som framkommer i enkätsvaren samt den nytta de kan ha av de olika utbildningsmomenten i arbetslivet.

Det bör dock understrykas att denna ”betygsättning” på utbildningen utgår från samtliga respondenters svar, oavsett om dessa kan sägas ha ”hamnat rätt” på arbetsmarknaden utifrån utbildningen eller ej. Ändå kan ”betygsättningen” ha ett visst värde för den framtida utformningen av utbildningen, även om andra aspekter än endast den konkreta nyttan i arbetslivet kan vara viktiga för utbildningsprogrammet som sådant.

God färdighetsträning som är till nytta i arbetslivet

Med nedanstående moment framstår studenterna som särskilt nöjda med utbildningen och de har därtill stor nytta av dem i arbetslivet. Detta motsvarar således ett högt ”betyg” i dimension 1 och 2 enligt ovan, samt en god matchning i dimension 3.

- *Kritiskt tänkande:*
  Ett moment som lyfts fram i samtliga dimensioner är kritiskt tänkande. Detta värderas högt i skattningsskalor, framkommer som en styrka hos utbildningen i öppna frågor och är också något som många menar att de ofta behöver använda sig av i arbetet. Tongångarna tycks tämligen enhetliga: Den färdighetsträning i kritiskt tänkande som studenterna har fått under studietiden värdesätts högt och den utgör något som de har stor nytta av i arbetslivet.
- *Att förstå motiv/se olika perspektiv:*
  Att förstå motiv för individers eller gruppers agerande, vilket också kan uttryckas som att se olika perspektiv, framstår som ett väsentligt moment som lyfts fram i samtliga dimensioner. Studenterna tycks nöjda med färdighetsträningen i detta och har stor nytta av det i sitt arbete.
- *Hålla tidsplaner:*
  Att hålla tidsplaner utgör ett moment som lyfts fram i framför allt dimension 1 och har en god överensstämmelse i dimension 3. Studenterna är nöjda med den färdighetsträning som de har fått, och det utgör också något som de har stor nytta av i arbetslivet.

En rimlig slutsats utifrån detta kan vara att kvaliteten i dessa tre utbildningsmoment bör bibehållas för att utbildningen ska överensstämma med de kompetenskrav som beteendevetarna möter i arbetslivet.

God färdighetsträning som inte kommer till nytta i arbetslivet

Med färdighetsträningen i ett par moment är studenterna nöjda, men de har inte haft någon större nytta av denna träning i arbetet. Detta motsvarar således höga ”betyg” i dimension 1 och 2 enligt ovan, men en missmatchning med negativa värden i dimension 3.

- *Använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik:*
  Såväl i dimension 1 och 2 framkommer att studenterna är nöjda med den färdighetsträning som de har erhållit i forskningsmetodik/statistik. Dock framstår det som om de flesta inte har någon större nytta av det i arbetslivet.
- *Skriva artiklar/utredningar/pm:*
  I framför allt dimension 1 framstår studenterna som nöjda med färdighetsträningen de har fått i att skriva artiklar, utredningar och pm. Dock tycks det stora flertalet inte ha någon större nytta av det i arbetslivet.

En slutsats kan vara att den färdighetsträning som studenterna har fått i dessa båda moment uppskattas av skäl som inte är direkt förknippade med arbetsuppgifterna – åtminstone inte de första åren efter avslutad utbildning. Det kan i sin tur väcka frågan om hur väl arbetsgivarna känner till den kompetens som studenterna från det beteendevetenskapliga programmet har, samt frågan om hur väl utbildningen motsvarar behoven på arbetsmarknaden.

Färdighetsträning som skulle vara till nytta i arbetslivet

Följande moment har studenterna uppgett som vanligt eller mycket vanligt förekommande i arbetet, men i förhållande till bedömningen av utbildningen har dessa moment relativt låga ”betyg”. Således låga ”betyg” i dimension 1 och 2 enligt ovan, samt en missmatchning med positiva värden i dimension 3.

- Hantera olika sociala situationer
- Arbeta med personer med annan utbildning

- Förklara för icke-specialister
- Medverka i förändringsarbete
- Handleda/instruera/utbilda

En rimlig slutsats skulle kunna vara att utforma utbildningen på ett sådant sätt att dessa moment får större utrymme för att bättre motsvara kompetenskraven i arbetslivet såsom de framkommer i enkätsvaren.

Bristande färdighetsträning som inte är till nytta i arbetslivet?

Moment i utbildningen som erhållit relativt låga ”betyg” i dimension 1 och 2 enligt ovan, samt har en god matchning mot arbetsuppgifterna i dimension 3 är:

- Arbeta med internationella frågor
- Leda förändringsarbete

En rimlig slutsats kan vara att i dessa moment är utbildningen tämligen väl utformad för arbetslivet och någon vidare förändring är inte påkallad. En alternativ slutsats kan bestå i att man istället bör lägga en större vikt vid dessa moment för att därigenom bidra till att vidga arbetsmarknaden något för beteendevetarstudenterna, vilket bygger på att respondenterna ändå har uttryckt ett missnöje med de momenten.

Metodkritik

Avslutningsvis följer några kommentarer och kritiska synpunkter på föreliggande studie som förhoppningsvis kan vara till nytta för liknande framtida uppföljningar.

LADOK-studien

Studiedokumentationssystemet LADOK innehåller fler uppgifter, såsom exempelvis hur lång tid det har tagit för olika studentkohorter att ta sig fram till avlagd examen, hur många studiepoäng de har uppnått, samt hur många som har avbrutit studierna och efter hur lång tid. Av tidsskäl har dessa inte tagits med i denna studie, men de kan vara av intresse vid framtida uppföljningar.

Enkätstudien

Den största svagheten med enkätstudien är det stora bortfallet då endast hälften av urvalsgruppen har svarat. Detta bidrar till en osäkerhet om vilka slutsatser som kan göras utifrån enkäten eftersom viss skevhet/snedvridning kan föreligga, enligt den bortfallsanalys som redogörs för i avsnittet *Bortfallsanalys*, s. 17. Utifrån den analysen kan ett rimligt antagande vara att svar i huvudsak inkom från de mera ”lyckade” studenterna, studenter som fullgjort utbildningen med examen och därtill sannolikt lyckats tämligen väl på arbetsmarknaden. Därför kan antas att de svaren var något mer positivt färgade, i såväl bedömningen av utbildningen som till arbetslivet, än om en större andel av de mindre framgångsrika studenterna också skulle ha medverkat.

En annan brist utgörs av hanteringen av enkätstudien då enkäter endast skickades till studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet under perioden 1999–2002 snarare än perioden 1999–2003, som utgjorde den ursprungliga urvalsramen.

Som framgår av kodboken kan kritik också riktas mot ett flertal frågeställningar i enkäten. Dels utifrån validitets- och reliabilitetsskäl men också utifrån analysmetodologiska skäl. Nedan anges några kritiska synpunkter:

- *Väsentliga frågor som saknas:*
  För att få en något klarare bild av arbetsmarknadens villkor kan fler bakgrundsuppgifter vara av intresse – exempelvis civilstånd, barn, bostadsort, förekomsten av pendling osv.

- *Kontaktuppgifter:*
  Uppgifter om postnummer och ort saknas, vilket kan försvåra vidare kontakter med respondenterna.

- *Ålder (fråga 2):*
  Frågan om respondentens ålder utgörs av ”kryssvar” som indikerar ett åldersintervall på ordinalnivå vid den aktuella tidpunkten för enkätutskicket. Av flera skäl är det fördelaktigare att istället fråga om födelseår.

- *Huvudämne för examen (fråga 4):*
  Huvudämne ingår som en delfråga som berör frågan om avlagd examen. Inte minst ur bortfallssynpunkt kan frågan göras mera självständig och därmed framstå som tydligare, då delfrågan lätt kan

missas vid svarsögonblicket. Ännu en vinst med en tydligare fråga kan vara att frikoppla den från frågan om examen, för att därigenom även fånga in huvudämne för dem som inte har avlagt examen.

- *Ämnen utöver huvudämnet (fråga 5):*
  Frågan om ämnen utöver huvudämne kan kompletteras med uppgifter om vilken nivå, för att därigenom fånga in om respondenten har läst kurser på A-, B-, C- eller D-nivå.
- *Hur respondenten fick sitt nuvarande arbete (fråga 10):*
  Frågan kan kompletteras med en fråga om hur respondenten fick sitt första arbete efter studierna, vilket alltså inte nödvändigtvis är samma arbete som vid tiden för enkätutskicket. Dessutom kan ett svarsalternativ liknande ”Har kvar samma arbete som innan studierna” tillföras för att därigenom fånga upp dem som inte har behövt orientera sig ut på arbetsmarknaden utan istället har kunnat återgå till ett arbete som de varit tjänstlediga från under studietiden.
- *Anställningsform för nuvarande arbete (fråga 11, om konsulter):*
  På frågan om anställningsform för nuvarande arbete finns ”konsult” som ett svarsalternativ tillsammans med ”egen företagare” och ”frilans” jämte svar som exempelvis ”tillsvidareanställning”. Då man som konsult kan ha en fast anställning på en konsultbyrå kan svarsalternativen framstå som något motsägelsefulla. Förslagsvis bör svaret ”konsult” strykas som svarsalternativ av denna anledning.
- *Nuvarande månadslön (fråga 13):*
  I frågan om nuvarande månadslön ombeds den deltidsarbetande respondenten omvandla deltidslönen till heltidslön. Detta kan utgöra en felkälla då risk finns för beräkningsfel. Därför kan istället beräkningen göras under analysen av enkätsvaren, utifrån den lön som respondenten faktiskt har.
- *Kvalificerade/okvalificerade arbetsuppgifter (fråga 16):*
  Till denna fråga finns fyra svarsalternativ, vilka kan kompletteras med ett femte ”Varken kvalificerat eller okvalificerat” eftersom en ”nollpunkt” nu saknas vid övergången från en svarskategori med ”positivt” respektive ”negativt” förtecken. Respondenten tvingas alltså nu att avge ett ”positivt” eller ”negativt” svar.

- *Arbetsinnehåll (fråga 17):*
  Till skillnad från föregående fråga kan antalet svarsalternativ vid denna fråga reduceras från fem till fyra eftersom svarsalternativen utgår från ett inledande ”nollvärde” och resterande alternativ endast anger olika grader av överensstämmelse. Svarsalternativet ”Instämmer i varken låg eller hög grad” kan därför utgå.
- *Färdighetsträning i utbildningen (fråga 18):*
  I denna fråga kan ett förtydligande tillföras om att det är beteendevetenskapliga programmet som ska bedömas. Vid tolkning av svar från respondenter som påbörjat studierna på programmet men sedan övergått till annan utbildning kan det vid nuvarande utformning av enkäten uppstå en osäkerhet om vilken av utbildningarna som respondentens svar avser.

Framtida uppföljningar

Inför framtida uppföljningar lämnas här förslag om att i vidare utsträckning använda registerdata, dels utifrån LADOK och dels utifrån andra register som exempelvis Datakällan[28], för att därigenom erhålla uppgifter om studietiden och hur det sedan gick med etableringen på arbetsmarknaden. Helst bör detta ske på individnivå.

Fördelen med detta är att man då studerar populationen snarare än ett urval och därmed kan en totalundersökning åstadkommas. Vid behov kan detta kompletteras med triangulering med annan metod, exempelvis riktade enkäter och/eller djupintervjuer med kategorier av studenter som kan vara av särskilt intresse efter analys av den inledande totalundersökningen. Tillämpas enkätstudier bör ett så högt deltagande som möjligt säkerställas, för att kunna dra mer djupgående och statistiskt säkrare slutsatser om såväl utbildningen som studenternas etablering på arbetsmarknaden.

28. *Datakällan* betecknar både en socialstatistisk nyckeldatabas och ett forskningsprogram vid Akademin för hållbar samhälls- och teknikutveckling, Mälardalens högskola. *Databasen Datakällan* kan kortfattat beskrivas som ett longitudinellt dataregister med årsvisa avidentifierade uppgifter om individer, företag och arbetsställen i Sverige sedan 1990 och framåt. För mer information se Datakällans webbplats http://www.mdh.se/hst/datakallan.

Referenser

Arbetsförmedlingen. ”Arbetslösa och personer i program med aktivitetsstöd i % av befolkningen 1996–2008”. Statistiska tabeller, http://www.ams.se/admin/Documents/ams/arbdata/tidigare/arsstat96_08.xls.

Datakällans webbplats, http://www.mdh.se/hst/datakallan.

Törnqvist, T. (2008). *Från högskola till arbete. En intervjustudie om högskoleutbildades etableringsprocess på arbetsmarknaden.* Forskningsrapport 2008:2. Eskilstuna/Västerås: Mälardalens högskola.

Bilaga 1: Kodbok

Bakgrund och syfte

Kodboken beskriver vilka variabler som har skapats i SPSS utifrån den enkät som ingår i denna studie och hur dessa variabler korresponderar till frågorna i enkäten. Kodboken innehåller dessutom synpunkter på enkätkonstruktionen (se fotnot till respektive fråga eller variabel i kodboken).

Urval och svarsfrekvens

Enkäten skickades ut till 344 personer, som hade registrerat sig på det beteendevetenskapliga programmet någon gång mellan höstterminen 1999 och höstterminen 2002[29]. Sannolikheten att de hade avslutat sina studier vid tiden för utskicket bedömdes därmed som stor. Antalet inkomna svar uppgick till 172 stycken. Således ett 50 %-igt bortfall.

Bortfallshantering

Bortfall/Ej svar på kvantitativa variabler kodas ”99”. Bortfall på följdfrågor kodas ”99” när huvudfrågan besvarats på ett sådant sätt att följdfrågan/-orna också bör besvaras. Syftet med att inte använda bortfallskod ”99” för följdfrågor som inte borde besvaras av respondenten är att särskilja dessa från dem som respondenten borde ha besvarat.

29. Notera avvikelsen för det sista årtalet för enkäten och sista årtalet för studien i sin helhet: Enkäten omfattar perioden 1999–2002 medan hela studien omfattar perioden 1999–2003.

Öppna frågor → Kvalitativa textsträngar

Enkäten innehåller ett antal öppna frågor, vars svar inledningsvis har kodats med kvalitativa variabler. I ett senare skede har vissa av dessa variabler kategoriserats för att möjliggöra en enklare kvantitativ analys. Detta berör fråga 20-22 i enkäten.

Då kategoriseringen har gjorts utifrån kvalitativa metoder återges inte dessa kategorier i kodboken.

Allmänna kommentarer

Här följer några allmänna kommentarer om enkäten, vilka inte framkommer senare i kodboken.

- **Väsentliga frågor som saknas:** För att undersöka arbetsmarknadens villkor kan fler bakgrundsvariabler vara av intresse – t.ex. civilstånd, barn, typ av bostadsort, pendling.
- **Kontaktuppgifter:** Frågan om kontaktuppgifter är ofullständig eftersom såväl Postnummer som Ort saknas, vilket har bidragit till att flera respondenter har fyllt i gatuadressen men inte postadress eller vilken ort de bor på.

Kodning av enkät

Nedan följer en förteckning över de variabler som framställts i SPSS vid kodning av enkäten.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
	Respondentens löpnummer	1 till 173	löpnr
1	Kön	1 = Kvinna 2 = Man 99 = Svar saknas	V01
2	Ålder[30]	1 = -24 2 = 25-29 3 = 30-34 4 = 35-39 5 = 40-44 6 = 45- 99 = Svar saknas	V02
3	Påbörjade utbildningen[31]	1= 1999 2 = 2000 3 = 2001 4 = 2002 5 = 2003[32] 99 = Svar saknas	V03
4	Högsta uttagen examen[33]	1 = Kandidat 2 = Magister 3 = Annan 4 = Nej 99 = Svar saknas	V04
4	Huvudämne för examen eller annan examensnivå[34]	1 = Pedagogik 2 = Psykologi 3 = Sociologi 4 = Informatik 5 = Vårdvetenskap 6 = Biblioteks- och informationsvetenskap	V05

30. Det är bättre att fråga om personens ”födelseår” och vid behov skapa relevanta ålderskategorier.

31. En terminsuppdelning hade här kunnat vara lämplig.

32. Efter kontroll har det framkommit att utskicket ej omfattade studenter som påbörjade utbildningen år 2003!

33. Frågan är inte ställd så, men efter samråd med Tomas Kumlin beslutade jag att låta den bli postumt omformulerad. Kan fungera som vägledning där fler än ett svar har angivits, vilket förekommer. Frågan borde därutöver formuleras så att den endast fokuserar på examen från det beteendevetenskapliga programmet?!

34. Huvudämne borde utgöra en egen huvudfråga i enkäten, istället för en ”påhängsfråga” till föregående variabel. Därmed fångar man även in dem som inte har tagit ut examen, samt inte minst att frågan framstår som tydligare/intressantare (och därmed sannolikt bidrar till ett något mindre bortfall?)

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
		7 = Företagsekonomi 8 = Hälsoutvecklare 9 = Sjuksköterska 12 = Pedagogik + Psykologi 13 = Pedagogik + Sociologi 23 = Psykologi + Sociologi 27 = Psykologi + Företagsekonomi 98 = Högskolexamen 99 = Svar saknas	
4a	Lärosäte för examen	1 = Mälardalens högskola 2 = Stockholms universitet 3 = Uppsala universitet 4 = Högskolan i Borås 5 = Linköpings universitet 6 = Göteborgs universitet 7 = Mittuniversitetet 8 = Lunds universitet 9 = Victum, Helsingborg 10 = Karlstads universitet 99 = Svar saknas[35]	V06
4b	Varför ej examen	1 = Avslag på ansökan 2 = Ansökan under handläggning 3 = Ej ansökt, men uppfyller kraven 4 = Har studieuppehåll 5 = Avbrutit studierna 6 = Annat 99 = Svar saknas	V07
4b	Termin för avbrutna studier[36]	1 = 1 2 = 2-3 3 = 4-5 4 = 6-8 99 = Svar saknas[37]	V08
5	Ämnen utöver huvud-ämnet[38]	Kvalitativ textsträng[39]	V09

35. Kodas som bortfall endast om kryssrutan för examen vid annat lärosäte är ifylld, men namnet på lärosätet saknas.

36. OBS: Denna fråga saknas helt i den digitala versionen av enkäten! Därutöver är det olyckligt att klassificeringen utgörs av olika stora klasser (endast 1 termin i första klassen, och 3 terminer i den sista), som dessutom inte följer läsåren...

37. Anges som bortfall endast om kryssrutan för ”Avbrutit mina studier” är ifylld, men termin ej har angivits.

38. Denna fråga borde kanske delas upp i a) vilka beteendevetenskapliga ämnen som ingår (utöver de obligatoriska på A-nivå) och b) andra ämnen.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
6	Kurser vid andra lärosäten som ingår i examen	1 = Nej 2 = Ja 99 = Svar saknas	V10
6	Inriktning/område för kurser vid andra lärosäte	Kvalitativ textsträng.	V11
7	Avslutade programstudier år[40]	1 = 2002 2 = 2003 3 = 2004 4 = 2005 5 = 2006 7 = Studerar fortfarande 8 = Har avbrutit studierna 99 = Svar saknas	V12
8	Huvudsaklig sysselsättning[41]	1 = Förvärvsarbete 2 = Arbetslös 3 = Studier 4 = Annat 99 = Svar saknas	V13_02a, V13_02b V13_03a, V13_03b V13_04a, V13_04b V13_05a, V13_05b V13_06a, V13_06b V13_07a
8	Yrke	1 = Handläggare inom myndighet 2 = Kriminalvårdare, frivårdsinspektör	V14_02a, V14_02b V14_03a, V14_03b

39. Kompletteras med olika värden allteftersom inmatningen av enkätsvaren görs. A-kurser i pedagogik, psykologi och sociologi tas dock ej med eftersom de ingår i programmet. Här är stor risk att respondenterna inte har angett nivå på kurserna, varför t.ex. B-, C- och D-kurser i andra beteendevetenskapliga ämnen än huvudämnet riskerar att ”försvinna”. Frågan är alltför opreciserad!

40. Frågan är något oprecist formulerad, då det finns de studenter som examinerats t.ex. året efter att de formellt var inskrivna på programmet. Alltså, avses den sista terminen/året för när de var inskrivna på programmet eller när de tog sin examen? Jag utgår från examensår där det anges. Dessutom finns det studenter som examinerats före år 2002, då de har kunnat tillgodräkna sig tidigare studier medan de studerade på programmet. Därför har nya kategorier skapats för dessa år.

41. Frågan syftar på huvudsaklig sysselsättning fr. o. m. terminen efter att utbildningen avslutades. Jag har dock valt att även inkludera de terminer då respondenten studerade på programmet, för gränsen mellan ”avslutade studier” och förvärvsliv är ändå inte så knivskarp som det kan framstå (med ”avslutade studier” tycks en del mena sista terminen de var aktiva studenter, medan andra avser terminen för examination – behöver inte nödvändigtvis sammanfalla). Därutöver är det vissa som har arbetat parallellt med studierna, och kan enligt avgivna svar mena att jobbet var deras huvudsakliga sysselsättning, inte studierna – vilket kan vara av intresse! Av konsistensskäl har jag generellt sett följt en princip för kodningen som utgår från att prioritera förändringar i sysselsättningstatus, t.ex. där respondenten valt att kryssa i flera svar på en och samma termin.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
		3 = Polis, väktare, tulltjänsteman 4 = Rehabilitering, arbetshandledare, arbetskonsulent 5 = Personaladministration, PA-strateg, PA-konsult 6 = Sekreterare, administratör (ej PA) 7 = Utredare 8 = Beteendevetare 9 = Kurator 10 = Kategorin ersatt av 101, 102 och 103 nedan 11 = Socialsekreterare 12 = Boendestödjare 13 = Samordnare 14= Chef, föreståndare, arbetsledare, säljledare, teamledare 15 = Kommunikatör 16 = Coach, vägledare 17 = Egen företagare 18 = Projektledare 19 = Studievägledare 20 = Studievägledare + coach 21 = Säljare, butiksarbete 22 = Forskare, forskningsassistent, doktorand 23 = Vård och omsorg: Sjuksköterska, vårdare, vårdbiträde, familjehem, pers. assistent, barnomsorg 24 = Arbetsförmedlare, handledare inom AMV/AMS-projekt 25 = Konsulent 26 = Försäkringssekreterare 27 = Processutvecklare 28 = Bibliotekarie 29 = Militär 30 = Terapeut, behandlare, behandlingsassistent 31 = Bemanning, rekrytering 32 = Konsult 33 = Marknadsförare, säljansvarig, affärsutvecklare, marknadsundersökare 34 = Arbetsmiljöansvarig, arbetsmiljökoordinator 35 = Ungdomsförebyggare 36 = Aspirant, trainee 37 = Receptionist, telefonist, konferensvärd 38 = Hotell- och restaurangpersonal 39 = Ekonom, ekonomiassistent	V14_04a, V14_04b V14_05a, V14_05b V14_06a, V14_06b V14_07a

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
		40 = Teaterpedagog 41 = Aktivitetsvärdinna 42 = Medlemsrådgivare 43 = Ingenjör 44 = Analytiker 45 = Inköpare 46 = Handledare 47 = Studentkåren 48 = Lokalvårdare 49 = Biltvättare 50 = Optiker 51 = Spårvagnsförare 101 = Förskolelärare, -pedagog, -assistent 102 = Lärare, specialpedagog, socialpedagog, elevassistent, resursperson 103 = Adjunkt, amanuens 99 = Svar saknas[42]	
9	Meriter som vägde tyngst vid den första anställningen[43]	Kvalitativ textsträng.	V15
10	Hur respondenten fick sitt nuvarande arbete[44] [45]	1 = Högskolan 2 = Kontakter 3 = Platsannons 4 = Arbetsförmedlingen[46]	V16

42. Anges endast som bortfall om alternativet ”Förvärvsarbete” har markerats, men ej ”Yrke” angetts.

43. Frågeställningen är något för opreciserad och riskerar att ge svar utifrån respondentens eventuellt allra första anställning, alltså inte den första anställningen efter avslutade studier på beteendevetenskapliga programmet. Dessutom ställs frågan till ”fel” person, då den istället borde ställas till den som anställde respondenten. Nu får analysen/redovisningen inrikta sig på ”respondentens tro/uppfattning om vilka meriter som vägde tyngst”.

44. Varför ställs inte motsvarande fråga angående den första anställningen efter studierna? Som kategorivärde borde dessutom möjligen ”Är anställd hos samma arbetsgivare som innan studierna” ingå.

45. Eftersom det anges i enkäten att flera svarsalternativ kan anges har jag även kombinerat de olika svarsvärdena.

46. Tämligen opreciserad formulering, inte minst när det gäller arbetsförmedlingens bidrag till att respondenten fick jobb. Framgår det tydligt att det har varit via en annons hos AF så har jag kodat det som ”platsannons” snarare än ”arbetsförmedlingen”. Med det senare svaret avser jag en mera aktiv insats från AF-handledare för att hitta jobb till respondenten.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
		5 = Rekryteringsföretag 6 = Annat sätt 12 = Högskolan + platsannons 13 = Högskolan + kontakter 14 = Högskolan + arbetsförmedlingen 15 = Högskolan + rekryteringsföretag 16 = Högskolan + annat sätt 23 = Kontakter + platsannons 24 = Kontakter + arbetsförmedlingen 25 = Kontakter + rekryteringsföretag 26 = Kontakter + annat sätt 34 = Platsannons + arbetsförmedlingen 35 = Platsannons + rekryteringsföretag 36 = Platsannons + annat sätt 45 = Arbetsförmedlingen + rekryteringsföretag 46 = Arbetsförmedlingen + annat sätt 56 = Rekryteringsföretag + annat sätt 99 = Svar saknas	
10	Ev. förtydligande för hur respondenten fick sitt nuvarande arbete	Kvalitativ textsträng	V17
11	Anställningsform nuvarande arbete	1 = Tillsvidareanställning 2 = Tidsbegränsad anställning 3 = Arbetsmarknadspolitisk åtgärd 4 = Egenföretagare, frilans, konsult[47] 5 = Annat 99 = Svar saknas	V18
11	Sektor för nuvarande arbete	1 = Privat 2 = Stat 3 = Kommun 4 = Landsting 5 = Stiftelse	V19
12	Arbetstid (andel av heltid)[48]	Kvotskalnivå (anges utan enheten %, t.ex. 75 för att ange 75 %) 99 = Svar saknas	V20
13	Nuvarande månadslön (omvandlat till heltidslön)[49]	Kvotskalnivå 99 = Svar saknas	V21

47. Som konsult kan man också vara anställd på t.ex. en konsultbyrå, vilket kan bidra till osäkerhet i svaret.

48. Om respondenten har angivit ett intervall, t.ex. 75-100 %, har det högsta värdet registrerats – dvs. 100 % i detta exempel.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
14	Beskrivning av nuvarande yrke och arbetsuppgifter	Kvalitativ textsträng	V22
15	Arbetet motsvarar utbildningen[50]	1 = Ja, helt och hållet 2 = Ja, delvis 3 = Nej 99 = Svar saknas	V23
15	Kommentar till arbetet motsvarar utbildningen	Kvalitativ textsträng	V24
16	Kvalificerade eller okvalificerade arbetsuppgifter[51]	1 = Mycket kvalificerade 2 = Ganska kvalificerade 3 = Ganska okvalificerade 4 = Helt okvalificerade 99 = Svar saknas	V25
17	Arbetsinnehåll[52]	1 = Instämmer inte alls 2 = Instämmer i låg grad 3 = Instämmer i varken låg eller hög grad 4 = Instämmer i hög grad 5 = Instämmer i mycket hög grad 99 = Svar saknas	V26a = självständigt lösa problem[53] V26b = tänka kritiskt V26c = argumentera och övertyga V26d = förklara för icke-specialister V26e = skriftlig presen-

49. Den här omvandlingen borde kunna göras i analysen istället. Risk för bortfall, räknefel eller att respondenten missar parentesen (omvandlat till heltidslön) och istället anger sin deltidslön! Dessutom borde det framgå om frågan avser grundlön eller total lön inkl. ev. ob-tillägg osv. Jag har kodat endast grundlönen där respondenten också har angivit tillägg av olika slag.

50. Eftersom urvalsramen bestått av studenter som har varit inskrivna på beteendevetenskapliga programmet, alltså inte nödvändigtvis har tagit beteendevetenskaplig examen, kan svaren på den här frågan bli missvisande. Ett typexempel utgörs av respondent nr 27 som tagit examen i vårdvetenskap och därför sannolikt avger svar utifrån sin examen. Det här kan alltså vara ett validitetsproblem i undersökningen, mäts det som avses mätas? Vid analys behöver ev. dessa respondenters svar selekteras bort.

51. Frågeställningen framstår som alltför oprecis/odefinierad! En förklaring av vad som avses med kvalificerad borde tillföras. Den här frågan borde ha fem istället för fyra svarsalternativ, då en neutral ”nollpunkt” saknas när man passerar från plus till minus, dvs. i spannet från ”Mycket kvalificerade” till ”Helt okvalificerade” borde även ”Varken eller” finnas med. Om respondenten ”garderat” med kryss mitt emellan två svarsalternativ har jag tillämpat principen att det ”högsta” värdet har registrerats – t.ex. ”ganska kvalificerade” är ”högre” än ”ganska okvalificerade”.

52. Till skillnad från föregående fråga kan denna fråga ha fyra istället för fem svarsalternativ, då svaren endast anger graden av något utan att passera ”noll”.

53. Varför finns inte en motsvarande fråga med om att samarbeta med andra?

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
			tation V26f = muntlig presentation V26g = skriva artiklar/utredningar/pm V26h = kommunicera på engelska V26i = hantera olika sociala situationer[54] V26j = förstå olika kulturyttringar V26k = upptäcka och analysera etiska problem V26l = internationella frågor V26m = använda IT för informationsinsamling och/eller analys V26n = planera, genomföra och kontrollera verksamhet V26o = arbeta med personer med annan utb V26p = förstå motiv för individers/gruppers agerande V26q = handleda/instruera/utbilda V26r = hålla tidsplaner V26s = tillämpa kunskaper från huvudämnet V26t = använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik V26v = vidareutveckla kunskaper/forska inom huvudämnet V26u = medverka i förändringsarbete V26x = leda förändringsarbete V26y = annat V26z = vad? (Kvalitativ

54. Bristande precision i formuleringen av svarsalternativet.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
			variabel)
18	Färdighetsträning i utbildningen[55]	1 = Mycket missnöjd 2 = Missnöjd 3 = Varken nöjd eller missnöjd 4 = Nöjd 5 = Mycket nöjd 9 = Förekom ej 99 = Svar saknas	V27a = självständigt lösa problem V27b = tänka kritiskt V27c = argumentera och övertyga V27d = förklara för icke-specialister V27e = skriftlig presentation V27f = muntlig presentation V27g = skriva artiklar/utredningar/pm V27h = kommunicera på engelska V27i = hantera olika sociala situationer[56] V27j = förstå olika kulturyttringar V27k = upptäcka och analysera etiska problem V27l = internationella frågor V27m = använda IT för informationsinsamling och/eller analys V27n = planera, genomföra och kontrollera verksamhet V27o = arbeta med personer med annan utb V27p = förstå motiv för individers/gruppers agerande V27q = handleda/instruera/utbilda V27r = hålla tidsplaner

55. För dem som gått kurser utanför programmet kan det vara vanskligt att tolka svaren, eftersom risk finns att de avlägger svar som även inkluderar bedömning av de utanförstående kurserna! Dvs., de bedömer sin utbildning som helhet och inte endast det beteendevetenskapliga programmet. Ett tänkbart validitetsproblem, mäts det som avses mätas?

56. Bristande precision i formuleringen av svarsalternativet.

Fråga	Variabel	Variabelvärde	Variabelnamn i SPSS
			V27s = tillämpa kunskaper från huvudämnet V27t = använda kunskaper i forskningsmetodik eller statistik V27u = vidareutveckla kunskaper/forska inom huvudämnet V27v = medverka i förändringsarbete V27x= leda förändringsarbete V27y = annat V27z = vad? (Kvalitativ variabel)
19	Fråga 19 fanns ej med!		
20	Styrkor med utbildningen	Kvalitativ textsträng	V28
21	Svagheter med utbildningen	Kvalitativ textsträng	V29
22	Skulle välja samma utbildning igen?[57]	1 = Ja, absolut 2 = Delvis 3 = Inte alls 99 = Svar saknas	V30
22	Motivering	Kvalitativ textsträng	V31
23	Övriga synpunkter	Kvalitativ textsträng	V32
X	Anmärkning om respondentens svar	Kvalitativ textsträng	anm

57. Utgående från urvalsramen finns risk för validitetsproblem, mäts det som avses mätas? Respondenter som har annan huvudinriktning på sin utbildning än beteendevetenskap bör eventuellt selekteras bort vid analysen.

Transformerade variabler

Följande variabler har skapats med SPSS-syntax, utgående från de ursprungliga variablerna i SPSS enligt ovan. I huvudsak rör det sig om omkategoriseringar/omklassificeringar i syfte att underlätta analysen.

Variabel	**Ursprungligt variabelnamn**	**Namn på transformerad variabel**	**Värden för transformerad variabel**[58]
Huvudämne för examen eller annan examensnivå (fråga 4)	V05	KV05	1 -> 1 (Pedagogik) 2 -> 2 (Psykologi) 3 -> 3 (Sociologi) 4 -> 9 (Ämnen utanför betev. programmet) 5 -> 9 (- " -) 6 -> 9 (- " -) 7 -> 9 (- " -) 8 -> 9 (- " -) 9 -> 9 (- " -) 12 -> 10 (Två ämnen inom betev. programmet) 13 -> 10 (- " -) 23 -> 10 (- " -) 27 -> 11 (Ett ämne inom och ett utanför betev. programmet) 98 -> 98 (Högskoleexamen) 99 -> 99 (Svar saknas)
Lärosäte för examen	V06	KV06	1 -> 1 (Mälardalens högskola) 2 -> 2 (Universitet) 3 -> 2 (- " -) 4 -> 3 (Annan högskola) 5 -> 2 (Universitet) 6 -> 2 (- " -) 7 -> 2 (- " -) 8 -> 2 (- " -) 10 -> 2 (- " -) 9 -> 9 (Svar saknas) 99 -> 99 (- " -)
Yrken första halvåret -02 till första halvåret -07	V14_02a . .	KV14_02a . .	1 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 2 -> 2 (Kriminalvård)

58. Värdet till vänster om "transformeringspilen" utgör värdet för ursprungsvariabeln och värdet till höger för den transformerade variabeln.

Variabel	Ursprungligt variabelnamn	Namn på transformerad variabel	Värden för transformerad variabel[58]
	. V14_07a	. KV14_07a	3 -> 99 (Övrigt) 4 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- o vägledare) 5 -> 6 (Personal och organisation) 6 -> 4 (Administration och ekonomi) 7 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 8 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- och vägledare) 9 -> 3 (- " -) 11 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 12 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- o vägledare) 13 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 14 -> 9 (Chef, ledare) 15 -> 99 (Övrigt) 16 -> 3 Samtalsstöd, socialt stöd, hand- o vägledare) 17 -> 99 (Övrigt) 18 -> 9 (Chef, ledare) 19 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- o vägledare) 20 -> 3 (- " -) 21 -> 99 (Övrigt) 22 -> 7 (Forskning och analys) 23 -> 8 (Vård och omsorg) 24 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 25 -> 99 (Övrigt) 26 -> 1 (Offentligt anställd tjänsteman med direkt klientkontakt) 27 -> 6 (Personal och organisation) 28 -> 99 (Övrigt) 29 -> 99 (- " -) 30 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- och vägledare) 31 -> 6 (Personal och organisation) 32 -> 99 (Övrigt) 33 -> 99 (- " -) 34 -> 6 (Personal och organisation) 35 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd,

Variabel	Ursprungligt variabelnamn	Namn på transformerad variabel	Värden för transformerad variabel[58]
			hand- o vägledare) 36 -> 99 (Övrigt) 37 -> 99 (- " -) 38 -> 99 (- " -) 39 -> 4 (Administration och ekonomi) 40 -> 99 (Övrigt) 41 -> 99 (- " -) 42 -> 99 (- " -) 43 -> 99 (- " -) 44 -> 7 (Forskning och analys) 45 -> 4 (Administration och ekonomi) 46 -> 3 (Samtalsstöd, socialt stöd, hand- och vägledare) 47 -> 99 (Övrigt) 48 -> 99 (- " -) 49 -> 99 (- " -) 50 -> 99 (- " -) 51 -> 99 (- " -) 101 -> 5 (Utbildningsväsendet) 102 -> 5 (- " -) 103 -> 5 (- " -)
Hur man fick nuvarande arbete[59]	V16	KV16	1 -> 4 (Högskolan) 2 -> 2 (Kontakter) 3 -> 1 (Platsannons) 4 -> 3 (Arbetsförmedlingen) 5 -> 5 (Rekryteringsföretag) 6 -> 6 (Annat sätt) 12 -> 1 (Platsannons) 13 -> 2 (Kontakter) 14 -> 3 (Arbetsförmedlingen) 15 -> 4 (Högskolan) 16 -> 4 (- " -)

59. Denna variabel har införts i syfte att reducera antalet svarskategorier. Reduceringen har tillämpats för avgivna svar som innehåller flera kategorier, vilket möjliggjordes i enkätfrågan. Principen för reduceringen utgår från en fallande frekvensordning för de "renodlade" svar som anger endast en kategori. Därför reduceras ett svar som t.ex. "Högskolan + platsannons" till en 1:a (Platsannons), "Arbetsförmedlingen + kontakter" till en 2:a (Arbetsförmedlingen) osv.

Variabel	**Ursprungligt variabelnamn**	**Namn på transformerad variabel**	**Värden för transformerad variabel**[58]
			23 -> 1 (Platsannons) 24 -> 2 (Kontakter) 25 -> 2 (- " -) 26 -> 2 (- " -) 34 -> 1 (Platsannons) 35 -> 1 (- " -) 36 -> 1 (- " -) 45 -> 3 (Arbetsförmedlingen) 46 -> 3 (- " -) 56 -> 5 (Rekryteringsföretag) 99 -> 99 (Svar saknas)
Arbetstid	V20	KV20	< 75 -> 1 (Minst halvtid men mindre än 75 %) (>= 75 och < 99)[60] -> 2 (Minst 75 % men mindre än heltid) 100 -> 3 (Heltid)

60. Intervallet upp till värdet 99 används istället för 100 eftersom bortfallskoden för ursprungsvariabeln är 99, vilket fungerar för denna variabel då ingen respondent arbetar 99 %.

Bilaga 2: Enkät

Nedan följer den enkät som under 2007 utgick till de 344 personer som varit förstagångsregistrerade på det beteendevetenskapliga programmet mellan åren 1999 och 2002.

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

SAMHÄLLS- OCH BETEENDEVETARE I ARBETSLIVET

– Uppföljning av programstudenter vid ISB, Mälardalens högskola

Sätt kryss i rutan för valt svarsalternativ. Texta tydligt.

Bakgrundsuppgifter

1. Kön: ☐ kvinna ☐ man

2. Ålder: ☐-24 ☐ 25-29 ☐ 30-34 ☐ 35-39 ☐ 40-44 ☐ 45-

3. Vilket år påbörjade du dina studier på Beteendevetenskapliga programmet?
☐1999 ☐2000 ☐ 2001 ☐2002 ☐ 2003

4. Har du tagit ut någon akademisk examen*?

	Examen	**Huvudämne**
☐	Ja, kandidat _____	(ange huvudämne)
☐	Ja, magister _____	(ange huvudämne)
☐	Ja, annan examen än de ovan:_____	(ange examen)
☐	Nej	

a) Om **ja**: Vid vilket lärosäte är examen utfärdad?
☐ vid Mälardalens högskola
☐ vid _____ (ange lärosäte)

b) Om **nej**: Varför har du inte tagit ut någon examen?
☐ Ansökan har fått avslag
☐ Ansökan handläggs just nu
☐ Har inte ansökt om examen, men uppfyller behörighetskravet för minst kandidatexamen
☐ Har ett beviljat studieuppehåll*
☐ Avbrutit mina studier – ange termin: ☐1 ☐2-3☐4-5☐6-8

5. Vilka ämnen *utöver* ditt huvudämne ingår i din utbildning?
_____
_____

* För förklaring se s. 7 Begreppsförklaringar.

6. Har du läst kurs-/er vid andra lärosäten som ingår i din examen?

☐ nej
☐ ja

Om **ja**: Ange inriktning eller område.

_____
_____

7. Vilket år avslutade du Beteendevetenskapliga programmet?

☐2002 ☐2003 ☐2004 ☐2005 ☐2006 ☐är fortfarande programstudent

8. Vilken har din *huvudsakliga* sysselsättning efter avslutad utbildning varit fram till nu?

Markera med kryss fr.o.m. terminen efter du avslutade din utbildning.

	Förvärvsarbete	**Yrke:**	**Arbetslös**	**Studier**	**Annat**
Första halvåret 2002	☐	_____	☐	☐	☐
Andra halvåret 2002	☐	_____	☐	☐	☐
Första halvåret 2003	☐	_____	☐	☐	☐
Andra halvåret 2003	☐	_____	☐	☐	☐
Första halvåret 2004	☐	_____	☐	☐	☐
Andra halvåret 2004	☐	_____	☐	☐	☐
Första halvåret 2005	☐	_____	☐	☐	☐
Andra halvåret 2005	☐	_____	☐	☐	☐
Första halvåret 2006	☐	_____	☐	☐	☐
Andra halvåret 2006	☐	_____	☐	☐	☐
Första halvåret 2007(nu)	☐	_____	☐	☐	☐

9. Vilka meriter vägde tyngst vid din första anställning?

_____
_____
_____

Om du inte förvärvsarbetar nu, gå vidare till fråga 18!

Nuvarande arbetsuppgifter (dessa frågor besvaras av alla som förvärvsarbetar)

10. Hur fick du ditt nuvarande arbete? *Flera alternativ kan anges. Förtydliga gärna.*

Jag fick mitt arbete via:
- ☐ högskolan _____
- ☐ kontakter _____
- ☐ platsannons _____
- ☐ arbetsförmedlingen _____
- ☐ rekryteringsföretag _____
- ☐ annat _____

11. Vilken anställningsform har du och inom vilken sektor arbetar du?

Anställningsform:
- ☐ tillsvidareanställning (även provanställning)
- ☐ tidsbegränsat anställd (även vikariat eller en projektanställning)
- ☐ arbetsmarknadspolitisk åtgärd motsvarande
- ☐ egen företagare, frilans, konsult
- ☐ annat

Sektor:
☐ privat ☐ stat ☐ kommun ☐ landsting

12. I vilken omfattning (av heltid) arbetar du? _____%

13. Vilken är din nuvarande månadslön (omvandlat till heltid)?_____ kronor/månad

14. Beskriv ditt nuvarande yrke samt dina nuvarande huvudsakliga arbetsuppgifter!
_____
_____
_____
_____
_____

15. Motsvarar dina nuvarande arbetsuppgifter din utbildning och det du utbildat dig för?

☐Ja, helt och hållet ☐Ja, delvis ☐Nej

Kommentera gärna.

_____
_____
_____

16. Har du kvalificerade arbetsuppgifter? *Ange endast ett alternativ.*

☐ Mycket kvalificerade
☐ Ganska kvalificerade
☐ Ganska okvalificerade
☐ Helt okvalificerade

17. I vilken utsträckning innefattar ditt nuvarande arbete att

Svarsalternativ 1-5 där 1 motsvarar inte alls och 5 väldigt mycket. Ange endast ett alternativ.

	1	**2**	**3**	**4**	**5**
självständigt lösa problem	☐	☐	☐	☐	☐
tänka kritiskt	☐	☐	☐	☐	☐
argumentera och övertyga	☐	☐	☐	☐	☐
förklara för icke-specialister	☐	☐	☐	☐	☐
göra skriftliga presentationer	☐	☐	☐	☐	☐
göra muntliga presentationer	☐	☐	☐	☐	☐
skriva artiklar/utredningar/pm	☐	☐	☐	☐	☐
kommunicera på engelska	☐	☐	☐	☐	☐
hantera olika sociala situationer	☐	☐	☐	☐	☐
förstå olika kulturyttringar	☐	☐	☐	☐	☐
upptäcka och analysera etiska problem	☐	☐	☐	☐	☐
arbeta med internationella frågor	☐	☐	☐	☐	☐
använda IT för insamling/bearbetning/analys av information	☐	☐	☐	☐	☐
planera, genomföra och kontrollera verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐
arbeta tillsammans med personer med annan utbildning	☐	☐	☐	☐	☐
förstå motiv för individers/gruppers agerande	☐	☐	☐	☐	☐
handleda/instruera/utbilda	☐	☐	☐	☐	☐
hålla tidsplaner	☐	☐	☐	☐	☐
tillämpa kunskaper från huvudämnet i din utbildning	☐	☐	☐	☐	☐
använda kunskaper i forskningsmetodik och statistik	☐	☐	☐	☐	☐
vidareutveckla kunskaper/forska inom ditt huvudämne	☐	☐	☐	☐	☐
medverka i förändringsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
leda förändringsarbete	☐	☐	☐	☐	☐
annat. Vad?_____	☐	☐	☐	☐	☐

Bedömning av utbildningen (dessa frågor besvaras av samtliga)

18. Hur bedömer du den färdighetsträning du fick i din utbildning vad gäller att:

Svarsalternativ 1-5 där 1 motsvarar mycket missnöjd och 5 mycket nöjd. Ange endast ett alternativ.

	1	2	3	4	5	Förekom ej
självständigt lösa problem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tänka kritiskt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
argumentera och övertyga	☐	☐	☐	☐	☐	☐
förklara för icke-specialister	☐	☐	☐	☐	☐	☐
göra skriftliga presentationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
göra muntliga presentationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
skriva utredningar/pm/artiklar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
kommunicera på engelska	☐	☐	☐	☐	☐	☐
hantera olika sociala situationer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
förstå olika kulturyttringar	☐	☐	☐	☐	☐	☐
upptäcka och analysera etiska problem	☐	☐	☐	☐	☐	☐
arbeta med internationella frågor	☐	☐	☐	☐	☐	☐
anv. IT för insamling/bearbetning/analys av info.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
planera/genomföra/kontrollera verksamhet	☐	☐	☐	☐	☐	☐
arbeta med personer med annan utbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
förstå motiv för individers/gruppers agerande	☐	☐	☐	☐	☐	☐
handleda/instruera/utbilda	☐	☐	☐	☐	☐	☐
hålla tidsplaner	☐	☐	☐	☐	☐	☐
tillämpa ämneskunskaper din utbildning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
använda kunskaper i forskningsmetodik/statistik	☐	☐	☐	☐	☐	☐
vidareutveckla ämneskunskaper	☐	☐	☐	☐	☐	☐
medverka i förändringsarbete	☐	☐	☐	☐	☐	☐
leda förändringsarbete	☐	☐	☐	☐	☐	☐
annat. Vad?_____	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Styrkor/svagheter i din utbildning

20. Ange styrkor i din utbildning, som inte framkommit av svaren ovan!

_____
_____
_____
_____
_____
_____

21. Ange svagheter i din utbildning, som inte framkommit av svaren ovan!

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

22. Om du påbörjat din högskoleutbildning idag, skulle du då ha valt samma utbildning?

Ange endast ett alternativ.
☐ Ja, absolut!
☐ Delvis
☐ Inte alls

Motivera gärna

_____
_____
_____
_____
_____
_____

För att ytterligare förtydliga och fördjupa kunskapen om beteendevetare i arbetslivet är vi intresserade av att intervjua några som besvarat denna enkät, och eventuellt kanske också några arbetsgivare. Därför är vi mycket tacksamma om du vill lämna namn- och adressuppgift för ev. vidare kontakt.

Namn: _____
Adress: _____
Tele: _____
E-post: _____

Övriga synpunkter:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Begreppsförklaringar

Högskoleexamen: Högskoleexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 80 poäng. Minst 40 poäng ska avse kurser inom ett av de utbildningsområden som finns vid Mälardalens högskola. På ISB återfinns samtliga ämnen inom utbildningsområde samhällsvetenskap undantaget ämnet social omsorg som ligger under utbildningsområde vård.

Kandidatexamen: Kandidatexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 120 p varav minst 60 p i ett huvudämne. I huvudämnet ska ingå kurser på grund-, fortsättnings- och fördjupningsnivå inklusive ett självständigt arbete om minst 10 poäng.

Magisterexamen: Magisterexamen med ämnesdjup uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt minst 160 p varav minst 80 p i ett huvudämne. I huvudämnet ska ingå kurser på grund-, fortsättnings- och fördjupningsnivå, inklusive ett självständigt arbete om minst 10 p på C-nivå samt ett självständigt arbete om minst 10 p på D-nivå. I stället för två examensarbeten om vardera minst 10 p kan examen innehålla ett självständigt arbete om minst 20 p på fördjupningsnivån.

Studieuppehåll: Med studieuppehåll avses ett uppehåll i studierna som anmälts till högskolan av studenten. Att ansöka om ett studieuppehåll är möjligt från och med termin två på ett grundutbildningsprogram och avser hela terminer, dock högst två terminer åt gången. Medgivande om fortsatta studier efter studieuppehåll lämnas för en bestämd tid av StudentCentrum.

Förteckningarna nedan tar upp rapporter som har publicerats inom ramen för Institutionen för Samhälls- och Beteendevetenskap (ISB), dels i Centrum för Välfärdsforsknings (CVF) skriftserie och dels i den aktuella skriftserien Studies in Social Sciences (SiSS).

Utgivna rapporter i skriftserie A, Centrum för välfärdsforskning

Nr 1, 1997 *Axelsson, Christina. Hela kedjan. Ett samverkansprojekt för ensamstående mödrar med långvarigt bidragsberoende i Eskilstuna kommun. November 1997.*

Nr 2, 1998 Karlsson, Ove. *"Två tu sen ett" – Utvärdering av förarbete och start av sammanslagningen mellan Mälarsjukhuset och Kullbergska sjukhuset*. September 1998.

Nr 3, 1998 Nylund, Katarina. Framväxten av det multikulturella Västerås. Invandrarpolitikens utveckling under efterkrigstiden. November 1998.

Nr 4, 2000 Ekermo, Mats. *Lika men ändå Olika. En empirisk utforskande studie av FoU-enheter inom socialt arbete*. December 2000. Rapporten finns i Socialstyrelsens skriftserie, SoS-rapport 2000:10. (Enbart som pdf-fil).

Nr 5, 2000 Sidebäck, Göran, Sundbom, Lars och Vikenmark Stefan. *Arbetslöshet och sysselsättning bland invandrare. Analyser av situationen i Mälardalen och Sverige baserad på registerdata*. Dec. 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 6, 2002 Sidebäck, Göran och Jonson, Tola. *När man inte själv räcker till. Analys av missbruksbehandling och sjukskrivningsmönster för klienter vid Vårnäs behandlingshem.* Mars 2002. (Även som pdf-fil.)

Nr 7, 2004 Sidebäck, Göran och Sundbom, Lars. *Bruk av offentliga försörjningssystem. En analys av förhållandena i Västmanland efter 1990.* Mars 2004. (Även som pdf-fil.)

Nr 8, 2004 Karlsson Vestman, Ove. *Evaluation as learning. A study of social worker education in Leningrad County*. Sept. 2004. (Även som pdf-fil.)

Utgivna rapporter i skriftserie B, Centrum för välfärdsforskning

Nr 1, 1994 Ekman, Birgitta. *Barns villkor. En sektorsövergripande fördjupningsstudie på kommunnivå*. Mars 1994.

Nr 2, 1998 Axelsson, Christina. *Personal- och metodutveckling i Gaia-projektet*. April 1998.

Nr 3, 1998 Jonsson, Bosse. *Folkbibliotekets tidlöshet. Lokala beslutsfattares synsätt på folkbibliotekets uppgifter i nio kommuner, i relation till centrala synsätt*. Projektet "Folkbibliotek i förändring" vid Statens Kulturråd. April 1998.

Nr 4, 1998 Vestman, Cecilia. *Politikerstyre eller tjänstemannavälde? En fallstudie av beställar-utförandemodellen och sjukhusfusionen i Södermanlands läns landsting*. April 1998.

Nr 5, 1998 Ekermo, Mats. *Kunskapsutveckling i socialt arbete. Ett samarbetsprojekt forskare – socialarbetare*. September 1998.

Nr 6, 1998 Holtter, Irja. *Modersmålsundervisningen. Livsvärld och system – avlastning eller kolonialisering?* C-uppsats i sociologi våren 1998. September 1998.

Nr 7, 1998 Aparicio, Ciro. *"Blå huset". En utvärdering av ett rehabiliterings- och sysselsättningsprojekt i Arboga*. September 1998.

Nr 8, 1999 Axelsson, Christina, Hoffstedt, Anna och Ungmark, Inger. *Resurscentra för kvinnor – en väg till tillväxt och välfärd?* Januari 1999.

Nr 9, 1999 Söderberg, Inger. *Har kärnan upplevts som en resurs? – om ett projekt för kvinnor*. C-uppsats i sociologi hösten 1998. Januari 1999.

Nr 10, 1999 Hort, Sven. E., Karlsson, Ove och Ozolins, Andrejs. *Latvian Welfare Reform Project*. Subcomponent 3 c. Kandava Pilot Project. Pre project Evaluation Report. Part I: Staff and Management. Jan. 1999.

Nr 11, 1999 Unell, Elisabeth. Datorprat. *Utbildning i talstyrd dator – en utvärdering*. Mars 1999.

Nr 12, 1999 Wreder, Malin. *Politiken och personalen. En historiesociologiska studie av statligt och landstingskommunalt arbetsgivarskap*. D-uppsats i sociologi hösten 1999. November 1999.

Nr 13, 1999 Unell, Elisabeth. *Arbetslös – möjligheter på arbetsförmedlingen i Norberg*. December 1999.

Nr 14, 1999 Axelsson, Christina och Ungmark, Inger. *Särskilda insatser för kvinnor. En studie av lokala resurscentramodeller i Södermanland och Västmanland*. December 1999.

Nr 15, 1999 Blomberg, Helena. *Nyckeln till biblioteket. En utvärdering av projektet IT & Handikapp vid Eskilstuna stads- och länsbibliotek*. December 1999. (Även som pdf-fil.)

Nr 16, 1999 Blomberg, Helena och Jonsson, Bosse. *Öppen skola – ett kunskapslyft på biblioteket. En studie av en verksamhet vid Örebro Stadsbibliotek*. December 1999.

Nr 17, 1999 Hoffstedt, Anna. *Jämställdhet i ett regionalt perspektiv. En studie om kvinnors villkor i glesbygd/landsbygd och storstad/tätort*. D-uppsats i sociologi hösten 1999. December 1999.

Nr 18, 1999 Ekholm, Hans, Jonsson, Tola och Sidebäck, Göran. *Öppet intag – En väg till drogfrihet? Rapport 1. Beskrivning av klienter vid Vårnäs behandlingshem*. December 1999. (Även som pdf-fil.)

Nr 19, 2000 Lieberg, Mats, Forsberg, Mats och McDonald, Sine. *Youth Housing and Exclusion in Sweden*. *All reports.* Maj 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 20, 2000 Axelsson, Christina och Ungmark, Inger. *Särskilda insatser för kvinnor. En studie av lokala resurscentramodeller och metodutveckling. Rapport 1 och 2.* Augusti 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 21, 2000 Jonsson, Tola och Sidebäck, Göran, Ekholm, Hans. *Öppet intag - En väg till drogfrihet? Rapport 2 En jämförelse av klienter inom Öppet intag och andra behandlingsformer.* November 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 22, 2000 Unell, Elisabeth och Sidebäck, Göran. *Myndighetssamverkan i praktiken. En utvärdering av Plus-AMA i Eskilstuna.* November 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 23, 2001 Blomberg, Helena. *Det institutionella samtalet. En studie av mötet mellan välfärdsbyråkrat och medborgare på försäkringskassan.* D-Uppsats i sociologi, våren 2001. (Enbart som pdf-fil)

Nr 24, 2001 Vuorinen, Mats och Sidebäck, Göran. *De säger – Vi behöver dig. Utvärdering av det socialpedagogiska projektet Astor i Eskilstuna*. September 2001. (Även som pdf-fil.)

Nr 25, 2001 Holtter, Irja. *Borta bra men hemma bäst!. En studie av äldre bosnier och deras anhöriga i Hallstahammar.* November 2001. (Även som pdf-fil. Finns som projektredovisning i Anhörig 300, Socialstyrelsen.)

Nr 26, 2002 Alm, Martin. *Hanteringen av missbruksproblematik vid mindre företag. En organisationsstudie*. Januari 2002. (Även som pdf-fil.)

Nr 27, 2002 Blomberg, Helena. *Projekt Mötesplats Torshälla–en utvärdering av ett samverkansprojekt mellan Torshälla Stads förvaltning, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Landstinget.* Juni 2002. (Även som pdf-fil.)

Nr 28, 2002 Sidebäck, Göran, Sundbom, Lars och Törnqvist, Tommy. *Kunskap för mångfald och utveckling – en förstudie. Ett av EU delfinansierat mål 2-projekt*. Oktober 2002. (Även som pdf-fil.)

Nr 29, 2003 Aparicio, Ciro. *Diktaturens vålnad. Spåren av repression bland Bolivias tortyroffer och deras anhöriga i exil*. September 2003. (Även som pdf-fil.)

Nr 30, 2003 Sandberg, Håkan. *Familjeläkarnas syn på sin roll som sjukskrivare*. December 2003. (Även som pdf-fil.)

Nr 31, 2004 Sandberg, Håkan. *Arbetsklimat och teamarbete. Slutrapport i projektet Arbetsklimat och problemlösning*. Mars 2004. (Även som pdf-fil.)

Nr 32, 2004 Erlandsson, Sara och Gustafsson, Mikael. *ArbetsDaxrehabilitering av psykiskt funktionshindrade. Utvärdering av en verksamhet i samverkan mellan landstinget, kommunen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i Eskilstuna*. Juni 2004. (Även som pdf-fil.)

Nr 33, 2005 Zovko, Davor. *En välinvesterad asyltid. En pedagogisk utvärdering av MIA-projektet.* September 2005. (Även som pdf-fil.)

Nr 34, 2006 Carlson, Susanne & Jäder, Julia. *Möjligheter och hinder för samarbete mellan kommun och landsting. En utvärdering av Stockholms läns diabetespreventiva program*. (Även som pdf-fil.)

Nr 35, 2006 Hallqvist, Anders. *Uppdrag familjehem. Ett svensk-ryskt utvecklingsprojekt utvärderas*. (Även som pdf-fil.)

Nr 36, 2006 Andersson, Karin & Jonsson, Bosse. *Delaktighet och utveckling. En uppföljning av första året med DU-projektet vid Vuxenförvaltningen i Eskilstuna*. (Även som pdf-fil.)

Nr 37, 2006 Antal-Lundström, Ilona. *Estetiska aktiviteter som pedagogiskt redskap. Rapport från ett pågående interkulturellt skolutvecklingsprojekt.* Maj 2006. (Även som pdf-fil.)

Nr 38, 2006 Svensson, Roland. *Att organisera lärande och organisationer. Slutrapport från ett projekt för att reformera de psykoneurologiska internathemmen i Leningrads län*. (Även som pdf-fil.)

Utgivna rapporter i skriftserie C, Centrum för välfärdsforskning

Nr 1, 1994 Karp, Håkan. *Det svenska välfärdssamhället under förändring. Några röster för och emot*. Oktober 1994.

Nr 2, 1995 Karp, Håkan. *Some contributions to the debate of the welfare state*. Paper presented at the 4th international Conference for comparative studies on social welfare at The Welfare Research Centre, Eskilstuna. Sweden. September 1994.

Nr 3, 1996 Apelmo, Per. *Uttryckande Konstterapi – en presentation inklusive exempel på olika former av tillämpning*. Maj 1996.

Nr 4, 1996 Andersson, Eva och Svensson, Thomas. *Riskfaktorer för långtidssjukskrivning – handläggningsrutiner och ärendehantering*. Februari. 1996.

Nr 5, 1996 Eikeland, Olav och Lundahl, Ingrid. *Utvärdering av Centrum för Välfärdsforskning*. December 1996.

Nr 6, 1996 Swedner, Harald, Forsberg, Mats och Ventura, Fosco. *Some Reflections on our Core Ideas for the Activities at the International Welfare Research Centre in the Valley of Mälaren*. December 1996.

Nr 7, 2000 Sidebäck, Göran och Vuorinen, Mats (red.). *CVF vid millennieskiftet. Historik, Verksamhet 1997 – 1999, Framtidsplaner*. April 2000. (Även som pdf-fil.)

Nr 8, 2001 Sidebäck, Göran och Vuorinen, Mats (red.). *CVF år 2000. Regional samverkan. Framtidsplaner. Konferensrapport – Välfärdsdagen. Verksamhet.* April 2001. (Även som pdf-fil.)

Nr 9, 2002 Sidebäck, Göran, Sundbom, Lars och Svensson, Roland (red.). *Projektarbete i lokala samverkansgrupper – Dokumentation från en utvärderingscirkel för projektledare och projektmedarbetare i lokala samverkansprojekt.* Maj 2002. (Även som pdf-fil.)

Nr 10, 2004 Darvishpour, Mehrdad (red.). *Sociologiska texter om familj, etnicitet, feminism och rasism*. November 2004. (Även som pdf-fil.)

Utgivna rapporter från Centrum för välfärdsforskning utanför skriftserierna A, B och C, samt rapporter utgivna av ISB

Andersson, E. Svensson, T. (1996). *Riskfaktorer för långtidssjukskrivning – handläggningsrutiner och ärendehantering.* Med FoU-enheten Landstinget Sörmland. (Finns ej som pdf-fil).

Karlsson, O. (1996). *Petrus. Slutrapport i projekt för utveckling av program för utvärdering och uppföljning av barnomsorg i Västmanlands län.* Västerås: Med Länsstyrelsen och Västmanlands kommunförbund. (Även som pdf-fil.)

Karlsson, O., & Kullberg, C. (1998). *Slutrapport och granskning av "Triaden-projektet". En samverkan kring utvärdering i Eskilstuna kommun, Västerås stad och Örebro kommun.* Med Örebro universitet, socialt arbete. (Även som pdf-fil.)

Karlsson, O. & Juhlin-Svensson, A-C. (1999). *Utvärdering av IT-projekt i Kristianstad län.* (Även som pdf-fil.)

Karlsson, O. & Hopstadius, M. (2000). *Gränsöverskridande lärande. Utvärdering av utbildning för socialarbetare i Leningrads län.* Med Sida. (Rapporten finns översatt till ryska, finns ej som pdf-fil).

Karlsson, O. (2001). *Lärande utvärdering. Slutrapport vid granskning av utbildning för socialarbetare i Leningrads län.* Med Sida. (Även som pdf-fil.)

Karlsson, O., Ax, M., & Andersson, E. (2002). *Utvärdering av Blommanprojektet i Eskilstuna.* Eskilstuna: Mälardalens högskola. Institutionen för samhälls- och beteendevetenskap. (Även som pdf-fil.)

Karlsson, O., Andersson, I. M., & Niklasson, L. (2002). *Distum:s högskoleprojekt. En metautvärdering.* Eskilstuna: Mälardalens högskola. Institutionen för samhälls och beteendevetenskap. (Även som pdf-fil.)

Danielsson, M., & Hertting, N. (2007). *Utvärdering av Stadsdelsförnyelsen. Slutrapport från Mälardalens utvärderingsakademi 2007.* Eskilstuna/ Västerås: Mälardalens högskola, Institutionen för samhälls- och beteendevetenskap. (Även som pdf-fil.)

Studies in Social Sciences

Forskningsrapporter

2007:1 Karlsson Vestman, Ove, Sedigh, Mehdi, Månsson, Niclas, Jäder, Julia. *Ett välstämt piano – till rätt melodi?*

2008:1 Helldahl, Per. *Hopp-Jerkas återkomst? Synen på arbetskraftens rörlighet från 1940-talet till idag*.

2008:2 Törnqvist, Tommy. *Från högskola till arbete. En intervjustudie om högskoleutbildades etableringsprocess på arbetsmarknaden.*

2008:3 Månsson, Niclas. *Röster om delaktighet*. *En kvalitativ studie om ungdomars uppfattning av och chanser till samhällelig delaktighet.*

2008:4 Sundbom, Lars och Sidebäck, Göran. *Utbildningssamhällets underklass? En registerstudie om unga vuxna med låg utbildning.*

Arbetsrapporter

2007:1 Ekermo, Mats, Zovko, Davor. *Att utbilda vävare och bygga vävstolar samtidigt. Utvärdering av Sveriges Kommuner och Landstings metodutvecklingsarbete med case management för människor med dubbla diagnoser.*

2008:1 Ekermo, Mats och Beckman, Linda. *Det räcker inte med en bra idé. Utvärdering av Sveriges Kommuner och Landstings metodutvecklingsarbete med case management för människor med dubbla diagnoser.*

2009:1 Sandahl, Rolf. *Mångfaldssatsningen. En satsning på mångfald eller en mångfald av satsningar?*

2009:2 Gustafsson, Mikael. *Samhälls- och beteendevetare på arbetsmarknaden. Uppföljning av studenter som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola 1999–2003.*

Rapporter och annan information i pdf-format kan hämtas från

CVF:s hemsida: http://www.mdh.se/isb/cvf/publikationer/index.html.

MEA:s hemsida: http://www.mdh.se/isb/mea/publikationer.shtml.

ISB:s hemsida: http://www.mdh.se/isb/forskning/publikationer/studies.shtml.

Rapporterna kommer att finnas i det Digitala Vetenskapliga Arkivet.

DiVA:s hemsida: http://www.diva-portal.org/.

I DiVA finns avhandlingar och andra publikationer i fulltext från ett antal nordiska universitet och högskolor. Publikationerna är lagrade i pdf-format. DiVA har utvecklats av Enheten för digital publicering vid Uppsala universitetsbibliotek.

SAMHÄLLS- OCH BETEENDEVETARE PÅ ARBETSMARKNADEN

I fokus för denna uppföljningsstudie står de studentgrupper som påbörjade det beteendevetenskapliga programmet vid Mälardalens högskola i Eskilstuna/Västerås under perioden 1999–2003. Hur stora var grupperna? Hur var köns- och ålderfördelningen bland dem? I vilken utsträckning fullföljde studenterna utbildningen med examen? Hur gick det sedan på arbetsmarknaden för dem? Vad har de fått för jobb och hur fick de tag i det? Hur värderar de utbildningen och vilken nytta har de haft av den i arbetet?

För att besvara dessa huvudfrågor redogörs i studien för en analys av uppgifter hämtade från högskolans studiedokumentationssystem LADOK och från enkätsvar som inkommit från personer som varit registrerade på programmet.

Rapportförfattaren Mikael Gustafsson är medarbetare i forskningsprojektet MOBIL och fil.kand. i sociologi. Han arbetar som projektassistent vid Akademin för hållbar samhälls- och teknikutveckling, Mälardalens högskola.

En rapport från Datakällans välfärdsforskningsprogram

Studien, som är en del av högskolans uppföljning av de utbildningar som ges vid lärosätet, ingår även i forskningsprojektet MOBIL (Rörlighet på en lokal och regional arbetsmarknad – möjligheter och hinder) som, med finansiering från Vinnova och ett antal regionala aktörer, genomförs inom ramen för *Datakällans* välfärdsforskningsprogram vid Mälardalens högskola. *Datakällan* är också beteckningen för en socialstatistisk forskningsdatabas vid MDH, som utgör en viktig basresurs för högskolans arbetslivs- och välfärdsforskning. Ansvariga för *Datakällan* är forskarna Göran Sidebäck och Lars Sundbom.
www.mdh.se/hst/datakallan/

MÄLARDALENS HÖGSKOLA
ESKILSTUNA VÄSTERÅS

Box 883, 721 23 Västerås. **Tfn:** 021-10 13 00
Box 325, 631 05 Eskilstuna. **Tfn:** 016-15 36 00
E-post: info@mdh.se **Webb:** www.mdh.se

ISSN 1654-0603
ISBN 978-91-86135-22-5